

Lačho Lafi taro Luka

O Luka bičhalol lil e Teoflese tare Isuseso džuvdipe

¹ Mangleja Teofile, sar so džane, but džene lije te pisin tare kova so sasa, so o Dol obećisada prekale prorokura, a čerdilo maškar amende. ² Pisisade amendē kola save korkore dikhilje vadži tare anglune đivesa thaj čerdile sluge e Devlese Lafese, ³ gija i me, mangleja Teofile, tuće pisiv sa redasa, golese so sa taro anglunipe ispitujisadem, ⁴ te šaj ave uverimo kaj si čaćipe kova so sikade tut.

O meleko vaćarol taro bijandipe e Jovaneso e Krstiteljeso

⁵ Kana sasa o Irod caro ani Judeja, nesavo manuš so akhardola Zaharija sasa svešteniko tare Avijineso redo. Lesi romni sasa tari kuštik e Aaronesi thaj akhardola Jelisaveta. ⁶ Solduj džene sesa čačutne anglo Dol thaj živisade pale zapovestura thaj palo Zakon e Gospodeso bizo nisavo bilačhipe. ⁷ Al len naj sesa čhave, golese kaj i Jelisaveta naštine te ačhol khamni, a solduj džene sesa već purane.

⁸ Jekh đive, o Zaharija kandija e Devle ano Hram golese kaj palo dužnost sasa leso redo, ⁹ kaj palo adeti e sveštenikurengi birisade le kockasa te džal ano Hram e Gospodeso te kadil. ¹⁰ Kana o Zaharija dija ano Hram te kadil, but manuša molisajle avral.

11 Tegani e Zaharijase sikadilo o meleko e Gospodeso savo ačhilo ki desno rig taro oltari e kadimaso. **12** Kana o Zaharija dikhija le, uznemirisajlo thaj but darajlo.

13 Al o meleko vaćarda lese: "Ma dara, Zaharije! Ćiri molitva sasa šundi. Ćiri romni i Jelisaveta ka bijanol murše thaj tu ka de le alav Jovan. **14** Tu ka ave radosno thaj baxtalo thaj but džene ka aven blagoslovime lese bijandimasa, **15** golese kaj vov ka avol baro anglo Gospod. Nikad ni ka pijol mol ni zuralo pijipe. Vov ka pherdol e Svetone Duxosa dok si ano vođi pe dako. **16** O Jovane bute čhaven e Izraelese ka iril anglo Gospod, angle lengo Dol. **17** Vov ka džal anglo Gospod sar glasniko ano Duxo thaj ano zuralipe e prorokoso e Ilijaso. Ka miril e ile e dadendē premale e čhave thaj ka iril kolen save ni šunen ano godaveripe e pravednikurengo. Sa kava ka čerol te pripremil e manušen te šaj aven spremna e Gospodese avimase."

18 O Zaharija vaćarda e melekose: "Pale soste me gova ka džanav? Golese kaj sem purano thaj mingri romni si bute beršendī."

19 O meleko phenda lese: "Me sem o Gavrilo, o meleko savo ačhol anglo Dol. Bičhaldo sem te vaćarav tuće kava lačho lafi. **20** Ak, ka ave laloro thaj ni ka vaćare dži gova đive dži kaj sa gova ni čerdol, golese so ni pačajan ane mingre lafura save ka pherdon ano pravo vreme."

21 E manuša adjućarde e Zaharija thaj čudisajle sose gaći majisajlo ano Hram. **22** Al kana o Zaharija iklilo, naštine te vaćarol. Vov dija len

znakura golese kaj sasa laloro. Gija e manuša haljarde kaj sasa le vizija ano Hram.

²³ Kana nakhle e đivesa lese kandimase ano Hram, o Zaharija đelo čhere. ²⁴ Pale kala đivesa i Jelisaveta lesi romni ačhili khamni thaj ni iklili avral taro čher pandž čhon. Golese vaćarda: ²⁵ “Gija čerda mande o Gospod! Ane kala đivesa sikada mande po milost thaj uljarda mandar i ladž maškare manuša kaj ni sasa man čhave.”

O meleko vaćarol taro bijandipe e Isuseso

²⁶ Kana i Jelisaveta sasa šovto čhon khamni, o Dol bičhalda e meleko e Gavrilo ano Galilejsko foro o Nazaret ²⁷ ki jekh čhej Marija savi sasa mangli romese e Josifese savo sasa tari kuštik e carosi e Davidesi. ²⁸ Kana o meleko o Gavrilo avilo late, phenda: “Av radosno, tu so arakhljan milost. O Gospod si tusa. [Blagoslovimi san maškare džuvlja!]”

²⁹ I Marija but darajli tare lese lafura thaj dija godi savo sasa kava pozdrav. ³⁰ Al o meleko phenda laće: “Ma dara, Marije! Golese kaj arakhljan milost anglo Dol. ³¹ Ak, ka ače khamni, ka bijane čhave thaj ka de le alav Isus. ³² Vov ka avol baro thaj ka akhardol Čhavo e Embare Devleso. O Gospod o Dol ka dol le o presto lese paradadeso e Davideso. ³³ Vov ka carujil ane kuštika e Jakovese ane sa e đivesa thaj lese carstvose ni ka avol krajo.”

³⁴ Tegani i Marija pučlja e meleko: “Sar ka avol gova kana sem me vadži čhej?”

³⁵ O meleko o Gavrilo vaćarda laće: “O Sveti Duxo ka avol pe tute thaj o zuralipe e Embare

Devleso ka učharol tut. Golese kaj o čhavoro so ka bijandol ka avol sveto thaj ka akhardol Čhavo e Devleso. ³⁶ Ak, i círi bibi i Jelisaveta ačhili khamni ane purane berša thaj ka bijanol murše. E manuša vaćarde kaj voj naštine te ačhol khamni, al akana si šov čhon khamni. ³⁷ Golese kaj o Dol šaj te čerol sa so phenol!"

³⁸ I Marija phenda: "Ake, me sem sluškinja e Gospodesi. Nek avol mande palo čiro lafi!" Thaj o meleko đelo latar.

I Marija džal te dičhol e Jelisaveta

³⁹ Pale gola đivesa i Marija spremisajli thaj siđarda ani bregali phuv ano foro e Judejako. ⁴⁰ Kana resli odori, đeli ano čher e Zaharijaso thaj pozdravisajli e Jelisavetaso. ⁴¹ Kana i Jelisaveta šunda e Marijako pozdrav, čhelda o čhavo ane lako vodi thaj i Jelisaveta pherdili Svetone Duxosa. ⁴² Andare sa o glaso vaćarda e Marijače: "Emblagoslovimi san maškare sa e džuvlja thaj blagoslovimo si o čhavo ane čiro vodi. ⁴³ Kotar mande kava čast kaj tu, i dej mingre Gospodesi, aviljan ke mande? ⁴⁴ Golese dikh, kana šundem čiro pozdrav, taro radost čhelda o čhavoro ane mingro vodi. ⁴⁵ Blagoslovimi san tu so pačajan kaj ka pherdol kova so vaćarda tuće o Gospod!"

I Marija slavil e Devle

⁴⁶ Tegani i Marija vaćarda: "Slavil mingri duša e Gospode!
⁴⁷ Mingro duxo veselil pe ano Dol, ane mingro Spasitelji,

48 golese so sasa milostivno e poniznone
sluškinjaće.

Golese dikh, od akana ka akharen man
blagoslovimi sa e kuštika.

49 Golese so čerda mande baro šukaripe o Zuralo
Dol.

Sveto si lesa alav!

50 Vov si milostivno sa e manušendje tari kuštik
dži i kuštik,
kolende save daran lestar.

51 Pe vastesa sikada piro zuralipe,
čhudija pestar kolen save si barikane ane ile
thaj ani godi.

52 Čhudija e vladaren taro lengo presto,
thaj vazdija e poniznonen.

53 E bokhalen čaljarda šukarimasa,
a e barvalen mukhlja čuče vastencar.

54 Pomožisada e Izraele, cire sluga,
golese kaj dol pe godi taro milost,

55 sar so obećisada amare paradadendje,
e Avraameše thaj lese potomkurendje ane sa
e divesa.”

56 I Marija bešli e Jelisavetasa paše trin čhon
thaj pale gova irisajli čhere.

Bijandilo o Jovane o Krstitelj

57 Kana i Jelisavetaće avilo o sato te bijanol,
bijanda čhave. 58 Laće pašutne thaj lačhi
familija šunde kaj o Gospod sikada laće baro
milost thaj radujisajle lasa.

59 Kana e čavore sesa ohto đive, avile te čeren
lese suneti thaj manglje te den le ałav lese dadeso
– Zaharija. 60 Al i Jelisaveta vaćarda: “Na, leso
alav ka avol Jovane!”

⁶¹ Von phende lačhe: "Naj tut khoni ani čiri familija gole alavesa!" ⁶² Tegani vastencar pučlje e dade e Zaharija sar bi vov mandola te avol leso alav. ⁶³ Thaj o Zaharija manglja khanči pe soste šajine te pisil thaj pisisada: "Jovan ka avol leso alav." Thaj savore čudisajle. ⁶⁴ Tare jekh drom putardilo leso muj thaj lesi čhib, tegani o Zaharija lija te vaćarol thaj lija te slavil e Devle.

⁶⁵ I dar e Devlesi avili ane sa lendje pašutne thaj ki sa i bregali Judeja vaćarda pe tare kava so sasa. ⁶⁶ Savore so šunde gova, dije godi tare gova thaj phende: "So ka avol tare kava čhavo? Golese so o va e Gospodeso sasa pe leste."

O Zaharija prorokujil tare piro čhavo o Jovane thaj taro Mesija

⁶⁷ O Zaharija, e Jovaneso dad, pherdilo e Svetone Duxosa thaj prorokujisada:

⁶⁸ "Blagoslovimo si o Gospod o Dol e Izraeleso golese so avilo thaj otkupisada e manušen!

⁶⁹ Vazdija amendje e zurale Spasitelje, tari kuštik e carosi e Davidesi, pe slugasi,

⁷⁰ sar so vaćarda ano purano vreme andare muja tare pe sveta prorokura,

⁷¹ kaj ka ikalol amen tare amare dušmanura thaj tare vasta savorenđe save mrzin amen.

⁷² Sasa milosno amare paradadendje, thaj ispunisada piro sveto savez,

⁷³ savez savo dija e Avraame se amare paradades,

⁷⁴ te ikalol amen tare vasta amare dušmajendje, te šaj kanda e Devle bizi dar,

⁷⁵ ano svetost thaj ano pravednost

angle leste sa dok sam džuvde.

- ⁷⁶ A tu Jovane, mingreja čhaveja, ka ave akhardo
proroko e Embare Devleso
golese kaj ka dža anglo Gospod te pripremi
lese o drom.
- ⁷⁷ Ka sikave lese manušen sar te pindžaren o
spasenje
prekalo oproštenje tare lendje grehura.
- ⁷⁸ Golese so si e Devleso ilo milostivno,
tare savo ka avol amendje o svetlost e sabali-
nako tari visina,
- ⁷⁹ te svetlil kolende so bešen ano kalipe thaj ani
sena e merimasi,
a amare pingre te usmeril ko drom taro mir."

⁸⁰ A o čavoro o Jovane barilo thaj zurajlo
duxosa. Kana barilo, đelo ani pustinja sa dži kaj
ni iklilo angle Izraelcura te propovedil.

2

E Isuseso bijandipe

¹ Ane gola đivesa kana bijandilo o Jovane o Krstitelj, iklilo o vaćaripe e caroso e Avgustineso te popisin pe sa e manuša ano Rimsko carstvo.

² Kava sasa angluno popis kana o Kvirinije vladisada ani Sirija. ³ Thaj savore đele te pisin pumare alava ko spisko – dži jekh ane gova foro kaj bešle lendje kuštika.

⁴ Gija o Josif golese so sasa tari familija thaj tari kuštik e Davidesi, đelo taro Nazaret, so si ani Galileja, ano foro e Davideso savo akhardol Vitlejem thaj si ani phuv Judeja. ⁵ Đelo gothe te pisil piro alav ko spisko e Marijasa, savi sasa

mangli lese thaj sasa khamni. ⁶ Kana sesa ano Vitlejem, avilo o vreme i Marija te bijanol. ⁷ Thaj bijanda pe anglune čhave. Paćarda le thaj čhuta le ani jaslica, golese kaj naj sasa than ani gostionica.

E čobanura thaj e melekura

⁸ Ane goja phuv pašo Vitlejem sesa nesave čobanura, save arakhlje ke poljura raćasa pe bakren. ⁹ Tari jekh drom o meleko e Gospodeso ačhilo maškare lende thaj e Gospodesi slava svetlisada len thaj von but darajle. ¹⁰ Al o meleko vaćarda lendē: “Ma daran! Dikh, anav tumendē radosno lafi so ka avol sa e manušende! ¹¹ Golese kaj ano foro e Davideso ađive bijandilo o Spasitelj. Vov si o Hrist o Gospod. ¹² Kava ka avol tumendē znako pale savo ka pindžaren le: ka aračhen čhavore savo si paćardo thaj pašljol ani jaslica.”

¹³ Tari jekh drom pašo meleko sikadili bari vojska e melekurendi, save hvalina e Devle vaćarindoj:

¹⁴ “Slava e Devlese ko učipe,
thaj ki phuv mir maškare manuša
save si pale Devleso manglipe.”

¹⁵ Kana e melekura đele lendar ano nebo, e čobanura phende jekh averese: “Ka dža dži o Vitlejem, te dikha gova so odori sasa sar so vaćarda amendē o Gospod.”

¹⁶ E čobanura đele sigate thaj arakhlje e Marija, e Josife thaj e čhave sar pašljol ani jaslica. ¹⁷ Kana dikhlje le, savorende vaćarde so o meleko lendē vaćarda taro čhavoro. ¹⁸ Savore

save šunde so phende e čobanura, divisajle. ¹⁹ Al i Marija dija godi tare kala lafura thaj čhuta len ane piro ilo. ²⁰ E čobanura irisajle, slavisade thaj hvalisade e Devle paše sa so šunde thaj dikhlije, golese so pherdile sa e lafura sar so sasa lende phendo.

²¹ Ohtoto đive palo bijandipe e čhaveso avilo o vreme te čeren lese suneti. Dije le alav Isus, sar so vaćarda o meleko, angleder so i Marija ačhili khamni.

I Marija thaj o Isus ano Hram

²² Kana avilo o vreme pašo adeti i dej te thodol sar so si pale Mojsijaso zakon, o Josif thaj i Marija ande e Isuse ano Jerusalim te preden le e Gospodese ano Hram, ²³ sar so si pisimo ane Gospodeso zakon kaj "dži jekh angluno murš te posvetil pe e Gospodese", ²⁴ thaj te anen kurbano "duj grlice il duj terne golubura" sar so si phendo ane Gospodeso zakon.

O Simeon pindžarda e Mesija

²⁵ Tegani sasa ano Jerusalim manuš kaso alav sasa Simeon. Kova manuš sasa pravedno thaj devlikano. Ađućarda o Mesija te ikalol o Izrael taro ropstvo thaj o Sveto Duxo sasa pe leste. ²⁶ O Sveto Duxo sikada lese angleder kaj ni ka merol sa dži kaj ni dičhol e Gospodese Hriste. ²⁷ O Duxo vaćarda lese te džal ano Hram. Tegani o Josif thaj i Marija ande e čhove e Isuse ano Hram te čeren o adeti pale Mojsijaso zakon. ²⁸ Kana o Simeon dikhlije e Isuse, lija le ke pe vasta, hvalisada e Devle vaćarindoj:

29 "Gospode, akana mukh ano mir te merol čiro sluga,
pale kova sar so phendant.

30 Golese so mingre jakha dikhle čiro spasenje,
31 savo pripremisadan angle sa e manuša.

32 Vov si svetlo savo ka avol pe abandžije,
thaj vov ka anol slava čire manušendje, e Izraelese."

33 E Isusesi dej thaj leso dad čudisajle golesa so vaćarda o Simeon taro Isus. 34 Tegani blagoslovisada len o Simeon thaj vaćarda e Marijače, e Isusese daće: "Dikh, kava čhavoro si odredimo bute manušen taro Izrael te peravol thaj te vazdol. Vov si odredimo te avol e Devleso znako, al but džene ka odbacin le. 35 Gija ka sikadol so garandoj den ane pumare goda. A tut i bari čhuri ka pusavol ani duša."

I Ana zahvalil e Devlese pašo Mesija

36 Sasa gothe thaj i Ana, e Devlesi proročica, e Fanuilosi čhej, tari kuštik e Asiresi. Voj sasa but purani. Efta berš živisada pe romesa thaj lako rom mulo, 37 thaj pale gova sasa udovica ohtovardeš thaj štar berš. Ni iklili andaro Hram, nego, ano post thaj ani molitva kandija e Devle i rat thaj o đive. 38 I voj avili gothe ane gova vreme, hvalisada e Devle thaj vaćarda taro čhavoro savorende save ađućarde o Dol te ikalol o Jerusalim.

39 Kana o Josif thaj i Marija čerde sa pale Gospodeso zakon, irisajle ani Galileja, ane pumaro foro ano Nazaret. 40 A o čhavoro barilo

thaj zurajlo. Pherdilo mudrost thaj o milost e Devleso sasa ane leste.

O Isus sar čhavoro ano Hram

⁴¹ E Isusesi dej thaj leso dad đele dži jekh berš ano Jerusalim ke Bare đivesa i Pasha. ⁴² Kana sasa e Isuse dešuduj berš, i vov đelo palo adeti te svetkujil lencar kala Bare đivesa ano Jerusalim. ⁴³ Kana nakhle gola Bare đivesa, o Josif thaj i Marija đele čhere. O čhavoro o Isus ačhilo ano Jerusalim, al lesi dej thaj leso dad gova ni džanglje. ⁴⁴ Sar dije godi kaj si o Isus maškare avera manuša save putujisade lencar, đele jekh đive phirindoj thaj pale gova lije te roden le ki familija thaj ke pe pindžarutne manuša. ⁴⁵ Kana ni arakhlje le, irisajle ano Jerusalim te roden le. ⁴⁶ O trito đive arakhlje le ano Hram sar bešol maškare učitelja, sar šunol len thaj pučol len. ⁴⁷ Savore save šunena e Isuse divisajle lese džanglimasa thaj sar odgovorila ko pučipe.

⁴⁸ Kana lesi dej thaj leso dad dikhļje le, čudisajle. Lesi dej vaćarda lese: “Mingreja čhaveja! So ĉere amencar kava? Ak, me thaj ĉiro dad daraljam thaj rodijam tut!”

⁴⁹ O Isus vaćarda lendē: “Sose rodijen man? Ni li džanen kaj trubul te avav ano čher mingre Dadeso?” ⁵⁰ Al von ni haljarde so vov manglja te phenol lendē.

⁵¹ Tegani irisajlo lencar ano Nazaret thaj ane sa šunola len. Lesi dej sa kala lafura garada ane piro ilo. ⁵² O Isus barola ano mudrost, ano baripe thaj ano milost ko Dol i ke manuša.

3*O Jovane o Krstitelj pripredil o drom*

¹ Kana o cezar o Tiberija vladisada po rimsko carstvo dešupandžto berš, o Pontije o Pilat vladisada ani Judeja, o Irod vladisada ani Galileja, o Filip leso phral vladisada ani Itureja thaj ani Trahonitada thaj o Lisanije vladisada ani Avilina, ² a kana o Ana thaj o Kajafa sesa šorutne sveštenikura, o Lafi e Devleso avilo e Jovanese, e Zaharijase čhavese, ani pustinja. ³ O Jovane đelo taro than dži ko than tare solduj riga tari len e Jordanesi thaj propovedisada kaj e manuša trubun te irin pe tare pumare grehura thaj te aven ko Dol te oprostil lende thaj te krstin pe. ⁴ Sar so angleder pisisada o proroko o Isaija: "O glaso koleso so dol vika ani pustinja: 'Pripredim o drom e Gospodese!'

Ravnin lese o drom!

⁵ Sa e doline te pherdon,
thaj sa e gore thaj e bregura te ravnin pe!
Sa e bandje droma te aven prava,
a e bilačhe droma te aven ravnime.
⁶ Thaj sa e manuša ka dičhen e Devleso
spasenje!" "

⁷ O Jovane vaćarda bute manušendje save avena ke leste te krstil len: "Tumen e sapese čhave! Ko vaćarda tumendje kaj šaj te našen tare Devlesi holi so avol? ⁸ Sikaven tumare džuvdimasa thaj tumare bućencar kaj irisaljen tare tumare grehura! Ma xoxaven tumen golesa so vaćaren: 'Amaro paradad si o Avraam!' Golese kaj, me vaćarav tumendje kaj o Dol šaj

i tare kala bara te vazdol čhaven e Avraame. ⁹ Golese kaj o tover taro sudo e Devleso ačhol pašo koreno e kašteso thaj dži jekh kaš savo ni bijanol šukar bijandipe ka čhinol pe thaj ka čhudol pe ani jag.”

¹⁰ E manuša pučlje e Jovane: “So te čera?”

¹¹ O Jovane vaćarda lendje: “Kas isi duj fostanura, nek dol jekh kolese so naj le nijekh, thaj kas isi xamase, nek dol kole kas naj.”

¹² Avile te krstin pe thaj i nesave carincura thaj pučlje le: “Učitelju, so te čera amen?”

¹³ O Jovane phenda lendje: “Ma mandđen pobut nego so si tumendje vaćardo taro vlast.”

¹⁴ I nesave vojnikura pučlje le: “A amen so te čera?”

Vov vaćarda lendje: “Khanikastar ma len silasa e pare thaj ma čeren xoxaipe pe nikaste. Aven baxtale kolesa kobor poćinen tumen.”

¹⁵ E manuša ađućarde e Mesija thaj savore pučlje pe ane pe ile naj li o Jovane o Mesija. ¹⁶ Al o Jovane vaćarda savorenđe: “Me krstiv tumen pajesa, al avol khoni savo si po baro mandar. Lese naj sem dostoјno ni e dora tare sandale te putrav. Vov ka krstil tumen e Svetone Duxosa thaj e jagasa. ¹⁷ Le isi vila ane vasta te čistil o gumno thaj te čidol o điv ane piro ambari, al i pleva ka phabarol jagasa savi ka phabol thaj ni ka ačhol.” ¹⁸ Gija o Jovane opomenisada e manušen bute lafurencar thaj propovedisada lendje o Lačho Lafi.

¹⁹ Al o Jovane prekorisada e vladare e Irode golese so lija romnjače pe phralese romnja e Irodijada thaj paše but bilačhe buća so čerda.

20 Pale sa gova o Irod čerda vadži jekh bilačhipe: čhuta e Jovane ano phanglipe.

O Jovane krstil e Isuse

21 Kana o Jovane krstisada sa e manušen, krstisajlo i o Isus. Thaj dok o Isus molisajlo, putajlo o nebo **22** thaj o Sveti Duxo ulilo pe leste ano oblik sar golubo. Thaj šundilo glaso taro nebo: "Tu san mingro čhavo o manglo! Tu san palo mingro manglipe!"

E kuštika e Isuse e Hristese

23 E Isuse sasa paše tranda berš kana počnisada piri služba. E manuša smatrisade kaj o Isus si čhavo e Josifeso.

O Josif sasa čhavo e Ilijaso.

24 O Ilija sasa čhavo e Matataso,

O Matat sasa čhavo e Levijaso.

O Levi sasa čhavo e Melhijaso.

O Melhi sasa čhavo e Janejaso.

O Janej sasa čhavo e Josifeso.

25 O Josif sasa čhavo e Matatijaso.

O Matatij sasa čhavo e Amoseso.

O Amos sasa čhavo e Naumeso.

O Naum sasa čhavo e Eslijaso.

O Eslija sasa čhavo e Nangejeso.

26 O Nangej sasa čhavo e Maateso.

O Maat sasa čhavo e Matatijaso.

O Matatij sasa čhavo e Semeinaso.

O Semein sasa čhavo e Josiheso.

O Josih sasa čhavo e Jodaso.

27 O Joda sasa čhavo e Joananaso.

O Joanan sasa čhavo e Risaso.

O Risa sasa čhavo e Zorovaveleso.

O Zorovavel sasa čhavo e Salatiilaso.
O Salatiil sasa čhavo e Nirijaso.
²⁸ O Niri sasa čhavo e Melhijaso.
O Melhi sasa čhavo e Adijeso.
O Adija sasa čhavo e Kosamaso.
O Kosam sasa čhavo e Elmadameso.
O Elmadam sasa čhavo e Ireso.
²⁹ O Ir sasa čhavo e Isuseso.
O Isus sasa čhavo e Eliezereso.
O Eliezer sasa čhavo e Jorimaso.
O Jorim sasa čhavo e Matatoso.
O Matat sasa čhavo e Leviso,
³⁰ O Levi sasa čhavo e Simeoneso,
O Simeon sasa čhavo e Judaso.
O Juda sasa čhavo e Josifeso.
O Josif sasa čhavo e Jonameso.
O Jonam sasa čhavo e Eliakimeso.
³¹ O Eliakim sasa čhavo e Melejaso.
O Meleja sasa čhavo e Menaso.
O Mena sasa čhavo e Matateso.
O Matata sasa čhavo e Nataneso.
O Natan sasa čhavo e Davideso.
³² O David sasa čhavo e Jesejeso.
O Jesej sasa čhavo e Jovideso,
O Jovid sasa čhavo e Voozeso.
O Vooz sasa čhavo e Salmoneso.
O Salmon sasa čhavo e Naasoneso.
³³ O Naason sasa čhavo e Aminadaveso.
O Aminadav sasa čhavo e Admineso.
O Admin sasa čhavo e Arnijeso.
O Arni sasa čhavo e Esromeso.
O Esrom sasa čhavo e Fareseso.
O Fares sasa čhavo e Judaso.
³⁴ O Juda sasa čhavo e Jakoveso.
O Jakov sasa čhavo e Isaakoso.

O Isaak sasa čhavo e Avraameso.
O Avraam sasa čhavo e Taraso.
O Tara sasa čhavo e Nahoreso.
³⁵ O Nahor sasa čhavo e Seruheso,
O Seruh sasa čhavo e Ragaveso.
O Ragav sasa čhavo e Falekeso.
O Falek sasa čhavo e Evereso.
O Ever sasa čhavo e Salaso.
³⁶ O Sala sasa čhavo e Kainameso.
O Kainam sasa čhavo e Arfaksadeso.
O Arfaksad sasa čhavo e Simeso.
O Sim sasa čhavo e Nojeso.
O Noje sasa čhavo e Lameheso.
³⁷ O Lameh sasa čhavo e Matusaleso.
O Matusal sasa čhavo e Enoheso.
O Enoh sasa čhavo e Jareteso.
O Jaret sasa čhavo e Malaleileso.
O Malaleil sasa čhavo e Kainameso.
³⁸ O Kainam sasa čhavo e Enoseso.
O Enos sasa čhavo e Siteso.
O Sit sasa čhavo e Adameso.
O Adam sasa čhavo e Devleso.

4

O beng iskušil e Isuse

¹ O Isus pherdo Svetone Duxosa irisajlo tari len o Jordan. O Duxo inđarda le ani pustinja, ² kaj iskušisada le o beng saranda đive. Gola đive o Isus khanči ni xalja thaj kana nakhle e saranda đive, bokhajlo.

³ Tegani vaćarda lese o beng: “Te san e Devleso Čhavo, phen kale barese te avol mangro.”

⁴ O Isus phenda lese: “Ano Sveto lil si pisimo: ‘O manuš ni ka avol džuvdo samo taro mangro [nego tare dži jekh Lafi e Devleso].’ ”

⁵ Pale gova ikalda le o beng ko učo than thaj tari jekh drom sikada lese sa e carstvura ki phuv.
⁶ O beng vaćarda e Isusese: "Tuće ka dav sa kava lengo zuralipe thaj i slava, golese kaj mande dija pe thaj me ka dav la kase mangav. ⁷ Ako pere pe koča angle mande, sa ka avol čiro."

⁸ O Isus vaćarda lese: "Ano Sveti lil si pisimo: 'Per ke koča e Gospodese e Devlese čirese thaj lese jekhese kande.' "

⁹ Pale gova inđarda le o beng ano Jerusalim, čhuta le najučeste po Hram thaj vaćarda lese: "Te san e Devleso Čhavo, čhude tu katar tele.

¹⁰ Golese kaj ano Sveti lil si pisimo:
 'Vov ka phenol pe melekurenđe
 te aračhen tut,'

¹¹ thaj: 'Von ka len tut ke vasta
 te ma čalave tut ko bar čire pingresa.' "

¹² O Isus vaćarda lese: "Ano Sveti lil si pisimo: 'Ma iskuši e Gospode, e Devle čire.' "

¹³ Kana o beng završisada sa lese iskušenjura, đelo lestar dži aver nesavo vreme.

O Isus sikavol ani Galileja

¹⁴ O Isus irisajlo ano zurnalipe e Duxoso ani Galileja thaj o lafi lestar đelo pe sa e phuva.

¹⁵ Sikada ane lendje sinagoge thaj savore šukar lestar vaćarde.

E Isuse traden taro Nazaret

¹⁶ Tegani avilo o Isus ano foro Nazaret kaj barilo thaj ko savato palo piro adeti, đelo ani sinagoga thaj uštalo te čitil. ¹⁷ Dije le o Lil e prorokoso e Isaijsaso, vov putarda o Lil thaj arakhlja than kaj sasa pisimo:

18 “O Duxo e Gospodeso si pe mande,
 golese kaj pomazisada man
 te anav o Lačho Lafi e čororende,
 [bičhalda man te sastarav len, saven isi dukhade
 ile],
 thaj te vaćarav e phanglende kaj ka aven
 oslobođime,
 thaj e korenđe kaj ka dičhen,
 thaj e mućime kaj ka aven slobodna,
 19 te vaćarav taro lačho berš taro milost e
 Gospodeso.”

20 Tegani phanglja o Lil, dija le e slugase thaj
 bešlo. Savore ani sinagoga dikhlje ane leste
 21 thaj o Isus lija te vaćarol lendje: “Ađive
 pherdile kala lafura so akana šunden.”

22 Savore lestar vaćarde šukar thaj sesa zadi-
 vime gole šukar lafurencar so iklilo andaro leso
 muj thaj pučlje pe: “Naj li kava e Josifeso
 čhavo?”

23 O Isus vaćarda lendje: “Čače tumen mandje
 ka vaćaren kaja poslovica: ‘Lekarona, sastar
 korkore tut!’ So šundam kaj čerdan ano Kafar-
 naum, čher i kate ane čiro than kaj bariljan.”

24 Tegani vaćarda: “Čače vaćarav tumendje,
 nijekh proroko naj manglo ane piro than kaj
 barilo. 25 A čače vaćarav tumendje: But romnja
 kase roma mule sesa ano Izrael ano vreme e
 Ilijaso kana o bršnd ni pelo trin berš thaj šov
 čhon thaj sasa baro bokhalipe pe sa i phuv.
 26 Al o Ilija ni sasa bičhaldo ni jekhaće lendar,
 sasa bičhaldo ki jekh džuvli kaso rom mulo ke
 abandžijengo foro Sarepta pašo Sidon. 27 Thaj
 but gubava sesa ano Izrael ko vreme e prorokoso

e Jelisijeso. Thaj khoni lendar ni thodilo, nego thodilo o Neman o Sirijanco.”

²⁸ Savore ani sinagoga pherdile holi kana kava šunde. ²⁹ Uštile thaj tradije le avral taro foro. Indarde le ko brego najuče kaj sasa ĉerdo lengo foro te ĉhuden le odupral natele. ³⁰ Al o Isus nakhlo maškar lende thaj ĩelo pe dromesa.

O Isus ikalol e demone taro manuš

³¹ Pale gova o Isus ulilo ano Kafarnaum ano Galilejsko foro thaj sikada ko savato. ³² E manuša čudisajle lese sikajimasa, golese kaj ane lese lafura sasa vlast.

³³ Gothe ani sinagoga sasa manuš ane kaste sasa o bilačho duxo thaj dija vika zurale: ³⁴ “So mande amendar, Isuse taro Nazaret? Aviljan li te uništi amen? Džanav ko san tu: Sveco e Devleso!”

³⁵ O Isus pretisada le: “Phande ó muj thaj iklji lestar!” Tegani o beng perada e manuše angle sa e manuša, iklilo lestar thaj khanči ni ĉerda lese bilačhe.

³⁶ Ane savorende avili i dar thaj čudisajle thaj jekh averese vaćarde: “Save si kala lafura! Ano autoritet thaj ano zuralipe vaćarol e bilačhe duxurende te ikljon thaj von ikljen!” ³⁷ Thaj ĩelo o lafi lestar ane sa e pašutne thana.

O Isus sastarol buten

³⁸ O Isus uštilo gothar andari sinagoga thaj avilo ano čher e Simoneso. E Simonese sasuja sasa la bari jag thaj rodije lestar te sastarol la.

³⁹ O Isus ačhilo paše late, pretisada e jagaće thaj i jag mukhlja la. Sigate uštili thaj kandija len.

⁴⁰ Kana pelo o kham, ande angle leste savoren saven sesa nasvale manuša tare dži jekh nasvalipe. Vov pe savorende čhuta pe vasta thaj sastarda len. ⁴¹ Tare pherdo manuša iklile e benga thaj dije vika vaćarindoj: “Tu san o Čhavo e Devleso!” Al o Isus darada len te ma vaćaren khanikase golese kaj džanglje kaj si vov o Hrist.

⁴² Kana đivesajlo, o Isus iklilo thaj đelo ani pustinja. E manuša rodije le thaj avile leste thaj manglje te ačhaven le te ma džal lendar. ⁴³ Al o Isus vaćarda lenđe: “Trubul i ane avera forura te vaćarav o Lačho Lafi taro Carstvo e Devleso, golese kaj sem paše gova bičhaldo.” ⁴⁴ Thaj ni ačhada te vaćarol ane sinagoge ani Judeja.

5

O Isus akharol e anglune sikaden

¹ Jekh drom kana o Isus ačhilo pašo Galilejsko jezero, čidiye pe paše leste but manuša, te šunen o Lafi e Devleso. ² Tegani dikhla duj čamcura kaj ačhen ki obala. E manuša save dolen mačhe iklile lendar thaj thode e mreže. ³ O Isus dija ano čamco savo sasa e Simoneso thaj pučlja le te crden le zala ano paj. Pale gova bešlo thaj taro čamco sikada e manušen.

⁴ Kana ačhilo te vaćarol e manušendje, vaćarda e Simonese: “Dža ko duboko paj thaj čhude e mreže thaj dol mačhen.”

⁵ O Simon vaćarda lese: “Gospode! Celo rat dijam zor thaj khanči ni doldam, al tu te phendan, ka čhudav e mreže.”

⁶ Kana čerde gova, dolde bute mačhen thaj e mreže lije te pharadon. ⁷ Tegani vastesa dije vika

pe amalen save sesa ane aver čamco te aven te pomožin lendē. Von avile thaj pherde solduj čamcura gija so lije te pherdon paj taro pharipe e mačhengo.

⁸ Kana gova dikhļja o Simon Petar, pelo ke koča angle Isusese pingre thaj vaćarda: “Dža mandar, Gospode! Me sem grešno manuš.” ⁹ Golese kaj i dar dolda le thaj savoren save sesa lesa, tare but mačhe so dolde. ¹⁰ Gija dolda i dar e Jakove thaj e Jovane, e čhaven e Zevedejevese, so sesa amala e Simonesa. Tegani o Isus vaćarda e Simonese: “Ma dara, od akana ka dole e manušen.”

¹¹ Kana ikalde e čamcura ki obala, ačhade sa thaj đele pale leste.

O Isus sastarda e gubavco

¹² Kana sasa o Isus ane jekh foro, avilo paše leste jekh manuš so sasa but gubavo. Kana dikhļja e Isuse pelo angle leste mujesa dži ki phuv thaj molisada le vaćarindoj: “Gospode! Ako mande, šaj te sastare man!”

¹³ O Isus vazdija piro va, dolda le thaj phenda: “Mangav. Av thodo!” Thaj i guba tare lesi koža sigate crdija pe. ¹⁴ Tegani o Isus naredisada lese: “Ma vaćar gova khanikase, nego dža thaj sikav tut e sveštenikose! Indar kurbanoo sar so zapovedisada o Mojsije ano zakon pašo čiro thodipe, te bi avola tut svedočanstvo angle lende.”

¹⁵ O lafi taro Isus sa pobut šundilo. E manuša sa pobut čidije pe te šunen le thaj te sastarol len tare lengo nasvalipe. ¹⁶ Al vov đelo ko than kaj naj khoni thaj molisajlo.

O Isus sastarol e manuše savo našti phirol

¹⁷ Jekh đive o Isus sikada ano jekh čher thaj gothe bešle e fariseja thaj e učitelja tare Mojsijaso zakon save avile tare sa e gava andari Galileja, andari Judeja thaj andaro Jerusalim. A i zor e Gospodesi sasa po Isus te bi vov sastarola. ¹⁸ Thaj nesave manuša ande ano than e pašljimaso jekhe manuše savo naštine te phirol. Thaj rodije sar te anen le thaj te mučhen le anglo Isus. ¹⁹ Kana ni arakhlje kotar te anen le andre tare but manuša, uštile po čher thaj taro tavano mukhlje le sa e thanesa e pašljimaso ko maškar anglo Isus.

²⁰ Kana dikhla lengo pačaipe, vaćarda lese: "Manušeja, oprostime si će grehura!"

²¹ E fariseja thaj e učitelja tare Mojsijaso zakon lije ane peste te den godi: "Ko si kava savo hulil po Dol? Ko šaj oprostil e grehura sem jekh Dol?"

²² Kana o Isus haljarda so von den godi ane peste, vaćarda lendje: "So den godi ane tumare ile? ²³ So si poločhe, te phenol pe: 'Oprostime si cire grehura', il te phenol pe kolese savo našti phirol: 'Ušti thaj phir'? ²⁴ Al te džanen kaj isi man, o Čhavo e manušeso, vlast ki phuv te oprostiv e grehura, me ka sikavav tumendje mingri zor." Tegani irisajlo premalo manuš savo naštine te phirol thaj phenda: "Tuće phenav! Ušti thaj le ciro than e pašljimaso thaj dža čhere."

²⁵ Sigate kova manuš uštilo angle lende thaj lija piro than e pašljimaso thaj đelo pese čhere hvalindoj e Devle. ²⁶ Savore sesa zadivime thaj

hvalisade e Devle. Pherdile dar thaj vaćarde: "Baro čudo dikhljam ađive!"

O Isus akharol e Levi (Mateje)

²⁷ Pale gova iklilo o Isus thaj dikhlja e carinco savo akhardola Levi sar bešol ki carina thaj vaćarda lese: "Av pale mande." ²⁸ Thaj o Levi uštilo, ačhada sa gothe thaj đelo pale leste.

²⁹ E Isusese čerda o Levi ane piro čher baro xape. Sesa gothe but carincura thaj avera manuša save bešle lesa ko astali. ³⁰ E fariseja thaj e učitelja tare Mojsijaso zakon lije te prevaćaren e Isusese sikadendje: "Sose xan thaj pijen e carincurencar thaj e grešnikurenencar?"

³¹ O Isus vaćarda lendje: "Ni trubul e sastendje doktora, nego e nasvalendje. ³² Me ni aviljem te akharav ko pokajipe e pravednikuren, nego e grešnikuren."

E Isuse pučen pašo post

³³ E fariseja thaj e učitelja tare Mojsijaso zakon pučlje e Isuse: "Sose e Jovanese sikade postin thaj molin pe e Devlese, gija čeren thaj e farisejska sikade, al čire xan thaj pijen?"

³⁴ O Isus vaćarda lendje: "Šaj li čhuve e gosturen save avile ko abav te postin, dok slavin e mladoženjasa? ³⁵ Al ka avol o đive kana ka len lendar e mladoženja. Ane gova đive i von ka postin."

³⁶ Thaj vaćarda lendje i paramič: "Khoni ni čhuvol kotor taro nevo fostano po purano fos-tano, golese kaj i o nevo ka pharadol thaj o kotor taro nevo fostano ni ačhol šukar ko purano.

³⁷ Thaj khoni ni čhorol nevi mol ane purane morčha, golese kaj i nevi mol ka pharavol e morčha thaj i mol ka čhordol, a e morčha ka pharadon. ³⁸ Golese i nevi mol čhuvol pe ane neve morčha [thaj gija solduj ka arakhadon]. ³⁹ Thaj khoni ko pilja i purani mol ni mandol nevi, golese kaj phenol: ‘I purani si pošukar.’ ”

6

O Isus o gospodari e savatoso

¹ Ke jekh savato o Isus nakhlo maškaro điv. Lese sikade lije o điv, morde vastencar thaj xalje. ² Nesave fariseja pučlje: “Sose čeren kova so ni trubul ko savato pale Mojsijaso zakon?”

³ O Isus vaćarda lende: “Ni li čitisaden ano Sveto lil so čerda o David kana bokhajlo vov thaj i kola so sesa lesa? ⁴ Dija ano čher e Devleso thaj lija e mangre save sesa posvetime, save šajine te xan samo e sveštenikura. O David xalja thaj dija i kolendē so sesa lesa.”

⁵ Tegani o Isus vaćarda lende: “Me, o Čhavo e manušeso, sem o gospodari e savatoso.”

O Isus sastarol ko savato

⁶ Ko aver savato o Isus dija ani sinagoga thaj lija te sikavol. Gothe sasa jekh manuš kaso desno va sasa šuko. ⁷ E učitelja tare Mojsijaso zakon thaj e fariseja dikhaje palo Isus, na li ko savato ka sastarol, te bi čerena le bande. ⁸ Al o Isus džanglja so von den godi thaj vaćarda e manušese kasvo va sasa šuko: “Ušti thaj ač akari ko maškar!” O manuš uštilo thaj ačhilo angle lende.

9 Tegani o Isus vaćarda lendē: "Te pučav tumen: Ko savato li šaj čerol pe šukar il bilačhe? Te aračhol pe o džuvdipe il te mudarol pe?"

10 Thaj dikhļja savoren so sesa gothe thaj vaćarda e manušese: "Pruži čo va." I vov pružisada po va thaj leso va sastilo. **11** E fariseja thaj e učitelja tare Mojsijaso zakon pherdile bari holi thaj lije te vaćaren jekh averese so te čeren e Isusesa.

O Isus akharol e dešudujen apostoluren

12 Ane gola đivesa o Isus iklilo ko brego te molil pe e Devlese thaj sasa celo rat ano molipe e Devlesa. **13** Kana sasa đive, akharda pe sikaden, lendar birisada dešudujen thaj akharda len apostolura:

14 e Simone kas akharda Petar,
thaj lese phrale e Andrija,

e Jakove

thaj e Jovane,

e Filipe

thaj e Vartolomeje,

15 e Mateja

thaj e Toma,

e Jakove e Alfejevese čhave

thaj e Simone savo sasa Zilotu,

16 e Juda e Jakoveso

thaj e Juda e Iskariotskone, savo izdajisada le.

O Isus sikavol taro blagoslov thaj taro pharipe

17 O Isus ulilo taro brego pe Dešudujencar thaj ačhilo ko ravno than. Odori sesa but lese sikade thaj but manuša andari sa i Judeja, andaro Jerusalim, andare Tirska thaj Sidonska krajura thaj tare pašutne thana save si pašo more. **18** Von

avile te šunen le thaj te sastardon tare piro nasvalipe. Sastardile i kola save sesa mućime tare bilačhe duxura. ¹⁹ Sa e manuša rodije te dolen pe po Isus, golese kaj lestar ikljola zor thaj sastardona savore.

²⁰ O Isus dikhla ane pe sikade thaj vaćarda:
"Blagoslovime sen tumen save sen čore,
golese kaj tumaro si o Carstvo e Devleso.
²¹ Blagoslovime sen tumen save sen akana
bokhale,
golese kaj ka čaljon.
Blagoslovime sen tumen save akana roven,
golese kaj ka asan.

²² Blagoslovime sen kana e manuša mrzin tu-
men,
čhuden tumen, ladžaren tumen
thaj tumaro alav ni manden thaj dičhen tumen
sar bilačhen
golese so pačan ane mande, ano Čavo e
manušeso.

²³ Radujin tumen ane gova đive thaj čhelen,
golese kaj bari si tumari plata ko nebo. Golese
kaj gija čerde e prorokurenđe i lendje paradada.

²⁴ Al jao tumendje e barvalendje,
golese so već lijen tumari uteha.

²⁵ Jao tumendje save sen akana čale,
golese so ka bokhavon.

Jao tumendje save akana asan,
golese so ka tugujin thaj ka roven.

²⁶ Jao tumendje kana sa e manuša vaćaren šukar
tumendar,
golese kaj gija i lendje paradada vaćarde
šukar tare xoxavne prorokura!"

Mandēn tumare dušmanuren

²⁷ O Isus vadži vaćarda: "Al tumendē save šunen man, vaćarav: Mandēn tumare dušmanuren! Šukar čeren kolendē save mrzin tumen! ²⁸ Blagoslovin kolen save den tumen armaja! Molin tumen e Devlese kolendē save bilačhe čeren tumencar. ²⁹ Kolese savo čalavol tut pi čham, iri thaj aver čham, kole savo mandol tatar o ogrtači, de le te lol i čo gad. ³⁰ De svakone kova so rodol tatar, thaj te khoni khanči lija tatar, ma rode gova te iril tuće. ³¹ Gova so mandēn te čeren e manuša tumendē, gova i tumen čeren lende!

³² Ako mandēn samo kolen save tumen mandēn, savi si tumari hvala? Golese kaj čak i e grešnikura mandēn kolen save len mandēn. ³³ Thaj ako čeren šukar samo kolendē save tumendē čeren šukar, savi si tumari hvala? Golese kaj i e grešnikura čeren gija. ³⁴ Thaj ako den zajam kolendē savendar ađućaren te irin o zajam, savi si tumari hvala? Golese kaj i e grešnikura e grešnikurende den zajam te len palem gaći.

³⁵ Nego, mandēn tumare dušmanuren thaj čeren lende šukar! Den zajam te ni mandēn khanči golese. Gija ka avol tumen bari plata thaj ka aven čhave e Najbare Devlese, golese kaj si vov šukar i e nezahvalnonende thaj e bilačhende. ³⁶ Golese aven milosrdna sar so si tumaro Dad taro nebo milosrdno."

O Isus sikavol te ma osudi averen

³⁷ O Isus vadži vaćarda: "Ma sudin thaj ni ka aven sudime. Ma osudin thaj ni ka

aven osudime. Oprostin thaj ka avol oprostimo tumendē. ³⁸ Den thaj ka dol pe tumendē. Pobari mera thaj popherdi ka dol pe tumendē ane tumare vasta. Golese kaj, save merasa merin, gaći ka iril pe tumendē.”

³⁹ Thaj o Isus vaćarda lende paramič: “Šaj li o koro e kore te inđarol? Na li solduj ka peren ani rupa? ⁴⁰ Nijekh sikado naj pobaro tare piro učitelji. Kana ka sikljol sa, ka avol sar piro učitelji.

⁴¹ Sose dičhe i treska ane cire phralesi jakh, al o kaš ani ciri jakh ni dičhe? ⁴² Sar šaj vaćare cire phralesa: ‘Phrala, ač te ikalav i treska andari ciri jakh’, al o kaš ani ciri jakh ni dičhe? Dujemujengo! Ikal angleder o kaš andari ciri jakh, pa ka dičhe te ikale i treska andari cire phralesi jakh.”

Kaš thaj leso bijanipe

⁴³ O Isus vadži vaćarda: “Golese kaj naj šukar kaš savo bijanol bilačho bijandipe, ni bilačho kaš savo bijanol šukar bijandipe. ⁴⁴ Sa e kašta pindžardon pale lengo bijandipe. Golese kaj i smokve ni ciden pe tare kangre thaj ni e drakha ni ciden pe tari kupina. ⁴⁵ E šukare manuše isi šukar ano ilo, i gija, lestar ikljol šukar. Thaj bilačho manuš andare piro ilo ikalol bilačhipe, golese kaj andaro muj leso ikljol kova sosa si pherdo leso ilo.”

E Isuseso sikajipe si šukar temelji

⁴⁶ O Isus vadži vaćarda: “Sose akharen man: ‘Gospode! Gospode!', a ni čeren kova so vaćarav

tumendē? ⁴⁷ Ka sikavav tumendē savo si dži jekh savo avol ke mande thaj šunol mingre lafura thaj čerol len. ⁴⁸ Vov si sar manuš savo čerda piro čher. Pa hunda rupa thaj čalada temelji ko bar. Thaj kana avile e paja, avili i bari len pe gova čher thaj naštine te peravol le, golese kaj si leso temelji ko bar. ⁴⁹ Al kova savo šunda a ni čerda, si sar manuš savo čerda piro čher ki phuv bizo temelji. Thaj kana avilo o paj, gova čher sigate pelo dži o temelji.”

7

E kapetaneso zuralo pačaipe

¹ Kana vaćarda o Isus sa kava angle manuša, đelo ano foro Kafarnaum. ² Gothe jekhe rim-skone kapetano sasa jekh sluga savo sasa nasvalo dži o meripe thaj save but manglja. ³ Kana o kapetano šunda e Isusese, bičhalda leste nesave jevrejskone phurederen te molin le te avol te sastarol lese sluga. ⁴ Kana avile ko Isus, but molisade le vaćarindo: “Vov zaslužil gova te ĉere lese, ⁵ golese kaj mandol amaro narodo thaj čerda amendē sinagoga.”

⁶ Gija, o Isus đelo lencar. Kana ni sesa dur taro čher, bičhalda o kapetano pe amalen te vaćaren lese: “Gospode! Ma čhuv tuće gova pharipe golesa so ka de ane mingro čher, golese kaj me naj sem dostoјno te ave tali mingri streja. ⁷ Golese ni mangljem te avav angle tute kaj naj sem dostoјno. Nego vaćar samo jekh lafi thaj sigate ka sastol mingro manglo sluga. ⁸ Golese kaj i me sem manuš tale nekaso autoritet thaj isi

man tale mande vojnikura, pa vaćarav jekhese: 'Dža', thaj vov džal. Vaćarav dujtonese: 'Av', thaj vov avol. Vaćarav mingre slugase: 'Ćer', thaj čerol gova."

⁹ Kana šunda gova o Isus, čudisajlo thaj irisajlo e manušenđe save đele pale leste thaj vaćarda lendje: "Vaćarav tumendje, nijekhe Jevreje vadži ni arakhljem ano Izrael save isi gaći pačaipe." ¹⁰ Tegani kola manuša so sesa bičhalde, irisajle čhere thaj arakhlje e nasvale sluga saste.

O Isus vazdija e čhavore tare mule

¹¹ Na but pale gova, o Isus đelo ano foro savo akhardola Nain. Đele lesa lese sikade thaj pherdo manuša. ¹² Kana avile pašo vudar e foroso, nesave manuša ikalde jekhe terne čhave, savo mulo. Vov sasa jekhoro čhavo jekha dejako, savako rom mulo. Pherdo manuša andaro foro džana lasa te prahon e čhave. ¹³ Kana dikhlijla la o Gospod, pelo lese žal laće thaj vaćarda: "Marov!"

¹⁴ Tegani avilo paše thaj dolda pe po than kaj sasa pašljardo o mulo čhavo. E manuša save inđarena le ačhile thaj o Isus vaćarda: "Čhaveja! Tuće vaćarav, ušti!" ¹⁵ O mulo čhavo bešlo thaj lija te vaćarol, a o Isus dija le lese daće.

¹⁶ Savore darajle thaj hvalisade e Devle vaćarindoj: "Baro proroko si maškar amende!" Thaj: "O Dol avilo te pomognil pe manušenđe!" ¹⁷ Kava šundilo taro Isus ani sa i Judeja thaj ane sa e pašutne thana.

O Isus thaj o Jovane o Krstitelj

18 E Jovanese e Krstiteljese sikade vaćarde lese sa kava so o Isus čerda. Tegani akharda o Jovane pe dujen sikaden **19** thaj bičhalda len ko Gospod te pučen le: "Tu li san gova save obećisada o Dol kaj trubul te avol, il te adjućara avere?"

20 Kana avile gola duj manuša ko Isus, phende lese: "O Jovane o Krstitelj bičhalda amen tute te puča tut: 'Tu li san gova save obećisada o Dol kaj trubul te avol, il te adjućara avere?' "

21 Ane gova sato o Isus sastarda buten taro lengo nasvalipe, tare lengo pharipe thaj tare bilačhe duxura thaj bute koren dija dičhipe.

22 Gija o Isus phenda e Jovanese sikadendje: "Džan thaj vaćaren e Jovanese so dikhljen thaj so šunden: e kore dičhen, e bande phiren, e gubava thodon, e kašuće šunen, e mule ušten taro meripe thaj e čororenđe vaćarol pe o Lačho Lafi. **23** Blagoslovimo si kova savo naj sablaznimo paše mande!"

24 Kana đele e Jovanese sikade, o Isus lija te vaćarol taro Jovane e bute manušendje: "So ikliljen te dičhen ki pustinja? I trska, savi bandol ki balval? **25** Il so ikliljen te dičhen? Manuše ane barvale fostanura urade? Na! Kola save phiraven barvale fostanura thaj ano šukaripe, bešen ane carska palate. **26** Il so ikliljen te dičhen? Proroko? Va, me phenav tumendje, vov si pobut taro proroko. **27** Golese so, o Jovane si manuš kastar si pisimo ano Svetu lil:

'Ak, me bičhalav mingre glasniko angle tute,
savo ka pripremil tuće o drom angle tute.'

28 Vaćarav tumendje: maškare sa e manuša save sesa bijande tare romnja, ni sasa khoni pobaro

taro Jovane. Al i o emcikno ano Carstvo e Devleso pobaro si lestar.”

²⁹ Sa e manuša so šunde e Isuse, pa i nesave carincura, pindžarde kaj si e Devleso sikajipe čačukano, golesa so krstisajle e Jovanese krstimas. ³⁰ Al e fariseja thaj e učitelja tare Mojsijaso zakon čhudije o plan e Devleso savo sasa lendje thaj ni manglje o Jovane te krstil len.

³¹ O Isus vaćarda: “Kasa te uporediv e manušen tari kaja kuštik save si akana džuvde? Sar kaste si von slična? ³² Von si sar čhavore save bešen ko drom thaj akharen jekh avere vaćarindoj:

‘Bašaldam tumende vesela đilja,
a tumen ni čhelden!
Bašaldam tumende žalosna đilja,
a tumen ni rujen!’

³³ Golese kaj, avilo o Jovane o Krstitelj savo ni xalja mangro thaj ni pijola mol, a tumen vaćaren: ‘O beng ane leste!’ ³⁴ Aviljem me, o Čhavo e manušeso, savo xav thaj pijav, a tumen vaćaren: ‘Dikh, manuš halano thaj mato, amal e carincurenglo thaj e grešnikurenglo!’ ³⁵ Al, sa gola so prihvatisade gova sikajipe, phende kaj si e Devleso mudrost čačukano!”

O Isus šaj te oprostil e grehura

³⁶ Jekh farisejo kaso alav sasa Simon dija vika e Isuse te avol te xal mangro ke leste. O Isus đelo ano čher e farisejeso thaj čhuta pe pašo astali.* ³⁷ Thaj dikh, ane gova foro sasa i džuvli savaće

* ^{7,36} Sasa običaj kana e murša džana ke gasave večere, dok xana bešenasa pašljindoj pašo astali.

džanglja pe kaj si grešnica. Voj šunda kaj si o Isus pašo astali ano čher e farisejeso, i avili andre thaj anda kučalo miris ko čaro savo sasa taro mermerno bar. ³⁸ Voj ačhili palo Isus thaj rojindoj, peli ke pe koča paše lese pingre thaj lija te thovol len pe jasvencar. Tegani koslja len pe balencar, čumidija lese pingre thaj makhlja len e mirisesa.

³⁹ Kana gova dikhla o farisejo savo akharda le, vaćarda ane peste: “Te avol kava manuš proroko, bi džanola ko si kaja džuvli savi dolol le. Vov bi džanola kaj si grešnica!”

⁴⁰ O Isus phenda lese: “Simone! Isi man khanči te vaćarav tuće.”

Vov vaćarda: “Učitelju, vaćar!”

⁴¹ O Isus vaćarda: “Duj džene sesa dužna jekhe manušese. Jekh sasa dužno panšel srebrenjakura a o dujto pinda. ⁴² Kana len naj sasa te irin, kova manuš oprostisada soldujende. Vaćar, tare kala duj savo ka mandol le pobut?”

⁴³ O Simon vaćarda lese: “Pa bi phenava kolese kas sasa pobaro dugo.”

A o Isus vaćarda lese: “Gija si, šukar vaćardan.”

⁴⁴ Tegani irisajlo o Isus premali džuvli thaj vaćarda e Simonese: “Dičhe li kala džuvlja? Me aviljem ane čiro čher thaj paj ni andan mingre pingrendje, al voj pe jasvencar thoda len thaj pe balencar koslja len. ⁴⁵ Ni čumidipe ni dijan man, al voj sar aviljem, ni ačhili te čumidol mingre pingre. ⁴⁶ Uljesa ni makhljan mingro šoro, al voj mirisesa makhlja mingre pingre. ⁴⁷ Golese vaćarav tuće: ‘Baro manglipe sikada mande,

golese so si laće oprostime but bare grehura. Al kase zala oprostime, sikavol zala manglipe.’ ”

⁴⁸ A laće vaćarda: “Oprostime si čire grehura.”

⁴⁹ Tegani ane peste lije te vaćaren kola so sesa lesa pašo astali: “Ko si kava savo šaj oprostil e grehura?”

⁵⁰ Al o Isus vaćarda e džuvljače: “Ćiro pačaipe spasisada tut. Dža ano mir!”

8

Džuvlja save sledina e Isuse

¹ Pale gova o Isus đelo ane forura thaj ane gava. Sikada thaj vaćarda taro Lačho Lafi taro Carstvo e Devleso. Lesa đele e dešuduj sikade ² thaj nesave džuvlja save sesa sastarde tare benga thaj nasvalipe: i Marija (savi akhardola Magdalena, kastar iklile efta bilačhe duxura), ³ thaj i Jovana (romni e Huzosi savo sasa upravitelji ko Irod) thaj i Suzana thaj avera but džuvlja save kandije pumare parencar e Isuse thaj lese sikaden.

O Isus vaćarol taro manuš savo čhudol o seme ki phuv

⁴ Kana čidije pe but manuša tare sa e forura thaj avile pašo Isus, vov vaćarda lendje paramič:

⁵ “Iklilo o manuš savo čhudola o seme pi phuv. Thaj kana sejisada, nesavo seme pelo po drom. Gothe uštade le e manuša thaj e čiriklja sa xalje le. ⁶ Nesavo seme pelo pe bara. Barilo thaj šućilo, golese kaj naj sasa paj ani phuv. ⁷ Thaj nesavo seme pelo pe kangre. O seme barilo e kangrencar thaj e kangre tasade le. ⁸ Thaj nesavo

seme pelo pi šukar phuv. Barilo thaj anda šel droma pobut.” Kana vaćarda kava, dija vika: “Kas isi kana te šunol, nek šunol.”

E manuša si sar lačhi thaj bilačhi phuv

⁹ E Isusese sikade pučlje le: “Vaćar amendě so značil kaja paramič?”

¹⁰ Vov vaćarda: “O Dol tumendě dija te džanen o garajipe tare leso Carstvo, al averendě vaćarav ane paramiča, te pherdol okova so ačhol ano Sveto lil:

‘Ka dičhen,
al ni ka shvatin;
ka šunen,
al ni ka haljaren.’

¹¹ Kaja paramič phenol kava: O seme si o Lafi e Devleso. ¹² Nesave manuša si sar o drom ke savo pelo o seme. Kana šunen o Lafi e Devleso thaj avol o beng, lol o Lafi andaro lengo ilo, te ma pačan thaj te ni aven spasime. ¹³ Nesave manuša si sar than kaj isi bara ke savo pelo o seme. Gova si manuša save šunen thaj len o Lafi radosno, al si sar luluđa saven naj koreno. Zala vreme pačan, a kana avol o vreme tare iskušenjura, tegani prestanin te pačan. ¹⁴ Nesave manuša si sar than maškar e kangre ke savo pelo o seme. Gola si kola manuša save šunen o Lačho Lafi, al o pharipe, o barvalipe thaj o guglipe kale svetoso tasavol len thaj ni den šukar bijandipe. ¹⁵ A nesave manuša si sar šukar phuv pe savo si sejimo o seme. Gola si manuša save šunen o Lafi thaj gova Lafi ićaren ano šukar thaj iskreno ilo, sa dži kaj ni anen šukar bijandipe.”

Paramič tari svetiljka

¹⁶ “Khoni ni phabarol i svetiljka te bi učharola la e čaresa il te bi čhuvola talo than e sojimaso. Čhuvol la ko than e svetiljkako te šaj kola save den andre, dičhen o svetlo. ¹⁷ Sa so si garado ka avol pučardo thaj so si čerdo garandoj ka ikljol ko dičhipe. ¹⁸ Golese pazin sar šunen. Golese so, kas isi, ka dol pe lese, a kas naj, ka lol pe lestar i kova zala so dol godi kaj isi le.”

E Isusesi čačukani familija

¹⁹ Avile e Isusesi dej thaj lese phrala thaj naštine tare but manuša te aven dži leste. ²⁰ Thaj khoni vaćarda e Isusese: “Ćiri dej thaj cire phrala ačhen avri thaj manden te dičhen tut.”

²¹ Al vov vaćarda lendje: “Mingri dej thaj mingre phrala si kola save šunen o Lafi e Devleso thaj ićaren le.”

O Isus vaćarol e balvaljače te ačhol

²² Jekh đive o Isus phenda pe sikadendje: “Te nakha ki aver rig e jezerosi.” Dijeano čamco thaj đele. ²³ Thaj kana pojdisade, o Isus zasuta. Tegani uštigli bari balval, o čamco lija te pherdol paj thaj arakhlje pe ano opasnost.

²⁴ E sikade avile pašo Isus thaj lije te den vika: “Gospode! Gospode! Ka tasiva!”

Vov uštilo thaj zapovedisada e balvaljače thaj e bare pajese te ačhen, thaj von ačhile thaj pale gova khanči ni šundilo. ²⁵ A o Isus pučlja len: “Kaj tumaro pačaipe?”

A e sikade darajle thaj čudisajle, pučindoj jekh averese: "Savo si kava so e balvaljendē thaj e pajese zapovedil te ačhen thaj von šunen le?"

O Isus ikalol e melale duxura taro manuš

²⁶ Tegani resle paši Gerasinsko phuv savi si ki aver rig tari Galileja. ²⁷ Kana iklilo o Isus taro čamco, avilo paše leste andaro foro jekh manuš ane kaste sesa benga. But vreme sasa nango thaj ni bešlo ano čher, nego bešlo ke limora.

²⁸ Kana dikhlja e Isuse, dija vika thaj pelo ke pe koča angle leste. Andare sa o glaso dija vika: "So mande mandar, Isuse, Čhaveja embare Devleso? Moliv tut, ma muči man!" ²⁹ Golese so o Isus već zapovedisada e bilačhe duxose te ikljol andare kava manuš. Angleder, e manuša phandena le ane sindira thaj aračhena le. Al vov čhinola e sindira thaj o beng inđarola le ani pustinja.

³⁰ O Isus pučlja le: "Sar si čiro alav?"

Vov phenda: "Legija," golese kaj but benga sesa ane leste. ³¹ Thaj e benga molisade e Isuse te ma bičhalol len ano bezdan.

³² Paše gothar sasa jekh brego kaj sesa pherdo bale save čarona. E benga molisade e Isuse te mučhol len te džan ane gola bale. Thaj o Isus mukhlja len te džan. ³³ Tegani iklile e benga andare kova manuš thaj đele ane bale. Thaj e bale lije te prasten taro brego ano jezero thaj tasile.

³⁴ Kana e manuša save arakhlje e balen, dikhlje so sasa, našle thaj đele te vaćaren tare gova ano foro thaj ane gava. ³⁵ Tegani e manuša iklile te dičhen so sasa. Kana avile pašo Isus,

arakhlje e manuše kastar iklile e benga, sar bešol urado paše Isusesese pingre thaj si gođaver. Thaj von darajle. ³⁶ Kola save gova dikhlij, vaćarde averendje sar o Isus sastarda e manuše ane kaste sesa e benga. ³⁷ Tegani sa e manuša tari Gerasinsko phuv molisade e Isuse te džal lendar, golese kaj but darajle. O Isus dija ano čamco thaj irisajlo palal ani Galileja.

³⁸ O manuš kastar o Isus ikalda e benden molisada e Isuse te džal lesa, al o Isus bičhalda le pestar vaćarindoj: ³⁹ "Iri tut ane čiro čher thaj vaćar sa so čerda tuće o Dol." Gija o manuš đelo thaj vaćarda maškaro sa o foro so čerda lese o Isus.

O Isus sastarol e džuvlja thaj vazdol e čejora tare mule

⁴⁰ Kana irisajlo o Isus tari aver rig e jezerosi, e manuša sesa baxtale kana dikhlij le, golese kaj savore adućarde le. ⁴¹ Thaj dikh, jekh manuš kaso alav sasa Jair, o šorutno e sinagogako, avilo thaj pelo ke koča anglo Isus thaj molisada le te avol ane leso čher, ⁴² golese kaj sasa le jekhori čej tare dešuduj berš thaj voj sasa dži o meripe.

Kana pojdisada o Isus e Jairesa ane leso čher, cīcidije le e manuša. ⁴³ Thaj maškare manuša sasa jekh nasvali džuvli tare rateso thavdipe već dešuduj berš. I džuvli sa piro barvalipe so sasa la, dija ke lekara, al nijekh naštine te sastarol la. ⁴⁴ Voj avili od palal e Isusesese thaj dolda le taro teluno kotor taro fostano thaj tare jekh drom ačhilo lako ratvalipe.

⁴⁵ O Isus pučlja: "Ko dolda pe gova pe mande?"

Dži jekh lendar phende kaj naj von, vaćarda o Petar [thaj kola save sesa lesa]: "Gospode! But manuša si paše tute thaj čičiden tut [a tu puče: 'Ko dolda pe gova pe mande?']."

46 Al o Isus vaćarda: "Khoni dolda pe pe mande, golese kaj osetisadem zor kaj iklili mandar."

47 Kana dikhlja i džuvli kaj našti garadol, avili darandoj, peli ke pe koča angle leste thaj vaćarda angle sa e manuša sose dolda pe pe leste thaj sar tare jekh drom sastili. **48** O Isus vaćarda laće: "Mingri čej! Ćiro pačaipe sastarda tut. Dža ano mir!"

49 Dok o Isus vaćarda e džuvljače, avilo jekh andaro čher e Jaireso, e šorutno e sinagogako, thaj vaćarda lese: "Jaire, muli čiri čej. Ma muči e učitelje."

50 Kana šunda gova o Isus, vaćarda lese: "Ma dara! Samo pača thaj voj ka uštol."

51 Kana o Isus avilo ano čher, ni dija khoni te džal andre, sem o Petar, o Jovane thaj o Jakov, e čhejorako dad thaj i dej. **52** Savore ruje thaj tugujisade andaro vođi pale late thaj o Isus vaćarda: "Ma roven. Ni muli, nego sovol."

53 Al von asaje e Isusese golese kaj džanglje so muli. **54** Vov dolda e čhejora taro va thaj dija vika vaćarindoj: "Čhejorije, ušti!" **55** Tare jekh drom irisajlo lako duxo thaj voj sigate uštili. O Isus naredisada lendje te den la te xal. **56** Thaj lako dad thaj laći dej sesa začudime. Al vov zapovedisada lendje khanikase te ma vaćaren so sasa.

9*O Isus bičhalol pe apostoluren*

¹ O Isus dija vika e dešuduje apostoluren thaj dija len zor thaj vlast pe sa e benga thaj te sastaren taro nasvalipe. ² Bičhalda len te propovedin taro Carstvo e Devleso thaj te sastaren e nasvalen. ³ Vaćarda lendē: "Khanči ma len dromese: ni rovli, ni trasta, ni mangro, ni pare thaj te ma avol tumen po duj fostanura. ⁴ Kana džan ane nesavo čher, bešen gothe, dži kaj ni ka džan ane aver than. ⁵ Te ni manglje tumen ane nesavo foro, ikljen gothar thaj tresin o praho tare tumare pingre sar svedočanstvo protiv lende."

⁶ E sikade đele thaj phirde taro gav dži ko gav. Propovedisade o Lačho Lafi thaj sastarde e manušen ke sa e thana.

O Irod si zbunimo kolestar so šunda taro Isus

⁷ Kana o Irod, o vladari e Galilejako, šunda tare sa so sasa, sasa zbunimo golese kaj nesave vaćarde kaj o Jovane o Krstitelj uštilo tare mule. ⁸ Thaj avera vaćarde kaj ki phuv sikadilo o Ilij, a nesave vaćarde kaj uštilo tare mule nesavo proroko taro purano vreme.

⁹ Thaj vaćarda o Irod: "E Jovaneso šoro me čhindem,. Savo si akana kava kastar gasave čudura šunav?" Thaj manglja te dičhol e Isuse.

O Isus parvarol pobut tare pandž milje murša

¹⁰ Kana irisajle e apostolura, vaćarde e Isusese sa so čerde. O Isus tegani inđarda e sikaden pesa thaj katane đele pašo foro savo akhardol Vitsaida te šaj aven korkore. ¹¹ Al but manuša

šunde kaj đelo o Isus, thaj lije te džan pale leste. O Isus primisada len thaj lija te propovedil lendē taro Carstvo e Devleso thaj sastarda kolen saven trubuja sastipe. ¹² Kana lija o đive te načhol, avile e dešuduj apostolura pašo Isus thaj vaćarde: "Mukh e manušen. Nek džan ane pašutne gava thaj ane thana kaj šaj te aračhen khanči xamase thaj kaj šaj te soven, golese kaj sam ko than kaj naj khanči."

¹³ O Isus vaćarda lendē: "Den len tumen te xan!"

Von vaćarde: "Amen isi samo pandž mangre thaj duj mačhe. Amen li te dža te čina sa kale manušendē te xan?" ¹⁴ Gothe sesa paše pandž milje murša. Tegani o Isus vaćarda pe sikadendē: "Čhuven len te bešen ane kupe po pinda džene." ¹⁵ E sikade čerde gija thaj bešljarde len savoren. ¹⁶ O Isus lija gola pandž mangre thaj gole duje mačhen, dikhla ano nebo thaj zahvalisada e Devlese. Phaglja e mangre thaj e mačhen thaj dija len ke sikade te den e manušen. ¹⁷ Savore xalje thaj čalile. Pale gova ćidije dešuduj korpe kolestar so ačhilo so xalje e manuša.

O Petar dikhla thaj vaćarda kaj si o Isus o Hrist

¹⁸ Jekh đive o Isus molisajlo korkoro thaj lesa sesa lese dešuduj sikade. Vov pučlja len: "So vaćaren e manuša, ko sem me?"

¹⁹ E sikade vaćarde lese: "Nesave manuša vaćaren kaj san o Jovane o Krstitelj, a avera kaj san o Ilija o proroko, a nesave vaćaren kaj

san jekh tare purane prorokura savo uštilo tare mule.”

²⁰ O Isus pučlja len: “A tumen, so phenen, ko sem me?”

O Petar vaćarda: “Tu san o Hrist, bičhaldo taro Dol.”

O Isus vaćarol tare piro meripe

²¹ O Isus zurale naredisada e sikadenđe te ma vaćaren khanikase kaj si vov o Hrist. ²² Thaj phenda: “Me, o Čhavo e manušeso, trubul te avav but mučimo. E phuredera, e šorutne sveštenikura thaj e učitelja tare Mojsijaso zakon ka čhuden man. Ka avav mudardo, al me trito đive ka uštav tare mule.”

So trubul manuš te čerol te šaj avol e Isuseso sikado

²³ Tegani o Isus savorende vaćarda: “Ko mandol te džal pale mande, nek ačhavol korkoro pes thaj nek loł piro krsto svako đive thaj nek džal pale mande. ²⁴ Golese ko mandol piro džuvdipe te aračhol, ka hasarol le, al ko hasarol piro džuvdipe paše mande, ka aračhol le. ²⁵ Savo šukaripe ka avol e manuše ako sa o sveto dobil, al pes hasarol il upropastil pes? ²⁶ Golese, ko ladžal mandar thaj tare mingre lafura, lestar i me, o Čhavo e manušeso, ka ladžav kana ka avav ane mingri slava thaj ani slava mingre Dadesi thaj e svetone melekurendi. ²⁷ Čače vaćarav tumendje, nesave tumendar save sen kate ni ka meren dok ni dičhen o Carstvo e Devleso.”

O Mojsije thaj o Iliju sikadile e Isusese

28 Kana nakhle ohto đive pale gova, o Isus lija e Petre, e Jovane thaj e Jakove thaj iklilo ko brego te molil pe e Devlese. **29** Kana molisajlo, leso muj čerdilo averčhande thaj lese šeja čerdile parne thaj sjajna. **30** Thaj dikh, tari jekh drom iklile duj manuša thaj lije te vaćaren e Isusesa. Gola sesa o Mojsije thaj o Ilija. **31** Sikadile ani slava thaj vaćarde tare leso meripe savo trubuja te avolano Jerusalim.

32 O Petar thaj kala so sesa lesa, zasute thaj kana džungadile dikhļje e Isuse ani slava thaj duje manušen sar lesa ačhen. **33** Kana lije o Mojsije thaj o Ilija te crden pe taro Isus, o Petar phenda e Isusesese: "Gospode! Šukar kaj sam kate. Te čera trin senice: Jekh tuće, jekh e Mojsijase thaj jekh e Ilijase." Ni džanglja so te vaćarol. **34** A dok vov gova vaćarda, avilo o oblako savo učharda len. Thaj von, kana učharda len o oblako, darajle. **35** Thaj šunde glaso andare kova oblako vaćarindoj: "Kava si mingro manglo čhavo save me birisadem. Le šunen!"

36 Pale gova so šundilo o glaso, e sikade dikhļje samo e Isuse korkore. Thaj von khanči ni vaćarde khanikase tare gova so dikhļje.

O Isus ikalol e bilačhe duxo taro čhavo

37 Thearinto đive kana o Isus thaj lese sikade ulile taro brego, but manuša avile ko Isus. **38** Thaj dikh, tare but manuša akharda le jekh: "Učitelju! Moliv tut, dikh pe mingro čhavo golese kaj si jekhoro." **39** O bilačho duxo dolol le thaj tari jekh drom lol te dol vika thaj čhudol

le ane grčura tare savi ikljol i spuma taro leso
muj thaj o duxo ni ačhavol le thaj sa malaksil le.
40 “Molisadem čire sikaden te ikalen e bilačhe
duxo, al von naštine.”

41 O Isus vaćarda lendē: “O, bipačaće thaj
rumime potomkura! Vadži kozom trubul te avav
tumencar thaj te trpiv tumen? An čire čhave
akari!” **42** A dok avola o čavoro premal leste, o
bilačho duxo perada e čhave ki phuv ane grčura
thaj lija te tresil le. A o Isus zapovedisada e
bilačhe duxose te ikljol lestar, sastarda e čhave
thaj dija le lese dadese. **43** Savore divisajle so
dikhlje e Devleso baro zuralipe.

O Isus dujto drom vaćarol tare piro meripe

Savore divisajle sa kolese so o Isus čerola.
Tegani o Isus vaćarda pe sikadendē: **44** “Šukar
šunen kala lafura: Me, o Čavo e manušeso,
trubul te avav dindo ane vasta e manušende.”
45 Al e sikade ni haljarde kala lafura, golese kaj
sasa lendar garado te našti haljaren. Thaj darajle
te pučen le kale lafese.

E ponizna si embare ane Devlese jakha

46 E sikade lije te vaćaren maškar pumende
ko si lendar embargo. **47** Al o Isus džanglja so
si ane lendē ile. Lija e čavore čhuta le paše
peste, **48** thaj vaćarda lendē: “Savo primil kale
čavore ane mingro alav, man primil. Thaj ko
man primil, primil e Devle savo bičhalda man.
Golese kaj, ko si maškare tumende emcikno, vov
si embargo.”

Ko naj protiv tumende, tumencar si

49 Tegani vaćarda o Jovane e Isusese: "Gospode! Dikhljam jekhe sar ĉire alavesa tradol e benden. Amen vaćardam lese te ma ĉerol gova, golese kaj ni džal amencar pale tute." **50** Al o Isus vaćarda lese: "Mučhen le, golese kaj ko naj protiv tumende, tumencar si."

E samarijancura ni manglje e Isuse

51 Kana sesa paše e ċivesa te avol o Isus vazdimko nebo, zurale odlučisada te džal ano Jerusalim. **52** Thaj bičhalda glasnikuren angle peste thaj von ċele thaj dije ano gav ani Samarija te lačharen lese kaj te sovol. **53** Al e manuša ni manglje le gothe, golese kaj džanglje kaj mandol te džal ano Jerusalim. **54** Kana dikhlje gova lese sikade o Jakov thaj o Jovane, pučlje e Isuse: "Gospode! Mande li te phena te uljol i jag taro nebo thaj te phabarol len [sar so gova ĉerda o Ilijā]?" **55** Al o Isus irisajlo thaj dija vika pe lende. [Phenda: "Ni džanen tare savo duxo sen. **56** Golese kaj me, o Čavo e manušeso, ni aviljem te uništiv e manušengo džuvdipe, nego te spasiv."] Thaj ċele ane aver gav.

O Isus mandol sa te mukha thaj te dža lese dromesa

57 Sar ċele dromesa, nesavo manuš vaćarda e Isuse: "Me ka džav tusa kaj tu dža."

58 Al o Isus phenda lese: "E lisicen isi jazbina thaj e čirikljen isi gnezdura, al me, o Čavo e manušeso, naj man kaj mingro šoro te pašljarav."

59 A o Isus avere manušese vaćarda: "Phir pale mande."

A kova manuš phenda: "Gospode! Mukh man angleder te džav te prahov mingre dade."

⁶⁰ Al o Isus vaćarda lese: "Ačhav e mule, nek prahon pe mulen. Al tu dža thaj propovedi taro Carstvo e Devleso."

⁶¹ A aver manuš vaćarda: "Gospode! Me ka džav pale tute, al mukh man te džav te oprostiv man mingre čherutnencar."

⁶² A o Isus phenda lese: "Kova savo čhuvol piro va ko plugo te oril a dičhol palal, naj pogodno pašo Carstvo e Devleso."

10

O Isus bičhalol eftavardeš thaj duje sikaden

¹ Pale gova odredisada o Gospod avere eftavardeš thaj duje (72) sikaden thaj bičhalda len po duj te džan angle leste ane sa e forura thaj ane thana kaj manglja te džal. ² O Isus vaćarda lendje: "O čidipe* si baro a e bućarne si zala. Golese, molin e gospodare taro čidipe te bičhalol e bućarnen ke piro čidipe. ³ Džan! Ak, bičhalav tumen sar terne bakren maškare ruva. ⁴ Ma inđaren kese parencar, ni traste, ni sandale. Thaj dok phiren ma ačhen te vaćaren ko drom khanikasa te ma hasaren tumaro vreme.

⁵ Kana ka den ane nesavo čher, angleder vaćaren: 'Mir kale čhereste.' ⁶ Te gothe bešlo o manuš savo mandol o mir, tumaro mir ka avol pe lende. Te ni manglja o mir, tumaro mir ka iril pe tumendje. ⁷ Kana ka džan ane nesavo čher, ma džan tare gova čher ke aver. Ačhen ke gova

* **10,2** gadžikane "žetva"

čher thaj xan thaj pijen so isi len, golese kaj o bućarno dostojno si pe plataće. ⁸ Kana ka den ane nesavo foro thaj gothe ka primin tumen, xan so anen angle tumende. ⁹ Sastaren e nasvalen save si gothe, thaj vaćaren lende: ‘O Carstvo e Devleso avilo paše tumende.’ ¹⁰ Al kana ka džan ane nesavo foro thaj ni ka primin tumen gothe, ikljen ke lengo drom thaj vaćaren: ¹¹ ‘Thaj o praho tare tumaro foro savo si pe amare pingre, amen kosa, sar svedočanstvo protiv lende. Al te džanen kaj paše avilo tumende o Carstvo e Devleso.’ ¹² Vaćarav tumende kaj e manušendē tari Sodoma ka avol poločhe ko đive e Sudoso, nego e manušendē tare kava foro!’

Kazne e bipokajime forurenđe

¹³ “Pharo tumende, manušalen taro Horazin! Pharo tumende, manušalen tari Vitsaida! Golese kaj, te bi čerdona ano foro Tir thaj ano foro Sidon e čudura save čerdile tumende, dumutane bi pokajina pe thaj bi bešena urade ano dorikalo čaršafi thaj ano praho. ¹⁴ Al e manušendē taro Tir thaj e manušendē taro Sidon ka avol poločhe ko sudo, nego ka avol tumende. ¹⁵ A tumen manušalen taro Kafarnaum! Dži o nebo li ka ušten? Dži o than kaj si e mule ka peren!”

¹⁶ Tegani vaćarda o Isus pe sikadendē: “Ko tumen šunol, man šunol. Ko tumen čhudol, man čhudol. Ko čhudol man, čhudol e Devle savo bičhalda man.”

O Isus sikavol e sikaden so si emvažno

¹⁷ Kana irisajle kola eftavardeš thaj duj sikade, radosno vaćarde e Isusese: “Gospode, e benga pokorisajle amendē ke ciro alav.”

18 Vov phenda lendē: “Me dikhlijem e Satana sar pelo taro nebo sar munja. **19** Ak, dijem tumen zor te ačhen pe sapa thaj pe škorpije thaj pe sa o vlast e dušmaneso. Khanči ni ka avol tumendē. **20** Al tumen ma aven radosna paše gova so e duxura pokorin pe tumendē, nego aven radosna golese so si tumare alava pisime ko lil e Devleso ano nebo.”

Blagoslovime si sa kola save prihvatin e Isus-eso lafi

21 Ane gova sato o Isus pherdilo radost ano Svetu Duxo thaj phenda: “Hvaliv tut, Dade, Gospode e neboso thaj e phuvako, so garadan gova tare džangle thaj tare razumna a sikadan gova kolendē save si sar čavore. Va, Dade, golese kaj si gova ĉiri volja.”

22 Thaj vaćarda o Isus kolendē so sesa gothe: “Sa mande dija mingro Dad thaj khoni ni džanol ko si o Čavo, sem o Dad, thaj khoni ni džanol ko si o Dad, sem o Čavo thaj kola kase o Čavo mandol te sikavol le.”

23 Pale gova irisajlo pe sikadenđe thaj samo lendē vaćarda: “Blagoslovime si e jakha save dičhen kova so tumen dičhen. **24** Golese kaj, vaćarav tumendē kaj but prorokura thaj carura manglje te dičhen kova so tumen dičhen, al ni dikhlije, thaj manglje te šunen kova so tumen šunen, al ni šunde.”

O Isus sikavol taro džuvdipe bizo meripe

25 Tegani uštilo jekh tare učitelja tare Mojsijaso zakon te iskušil e Isuse thaj pučlja le: “Učitelju!

So trubul te čerav te dobiv o džuvdipe bizo meripe?"

26 O Isus phenda lese: "So si pisimo ane Mojsijaso zakon? Sar tu gova haljare?"

27 Vov phenda e Isuses: " 'Mang e Gospod čire Devle sa čire ilesa, sa čire dušasa thaj sa čire zorasa thaj sa čire gođasa,' thaj: 'Mang čire pašutne sar korkore tut.' "

28 O Isus vaćarda lese: "Šukar vaćardan. Ćer gova thaj ka živi!"

29 Al kova učitelji e zakoneso manglja te opravdil pe, pa pučlja e Isuse: "Ko si mingro pašutno?"

30 Pe gova o Isus lija te vaćarol kava: "Jekh manuš đelo taro Jerusalim ano Jerihon thaj dolde le e čora. Von uljarde lese šeja, marde le, ačhade le opaš mule paš drom thaj đele pese. **31** Slučajno gole dromesa nakhlo nesavo svešteniko. Kana dikhlja le, crdija pe lestar ki aver rig thaj nakhlo. **32** Gija i nesavo levito: kana avilo ke gova than thaj dikhlja le thaj nakhlo ki aver rig. **33** Tegani paše leste avilo i nesavo Samarijanco savo đelo gole dromesa. Thaj kana dikhlja le, pa pelo lese žal. **34** Avilo, koslja e manušese rane uljesa thaj moljasa thaj paćarda len. Pale gova čhuta le ke piro her thaj inđarda le ani mehana thaj dikhlja pe leste. **35** Theara đive o Samarijanco ikalda duj srebrenjakura, dija ko manuš kasi sasa i mehana thaj phenda lese: 'Dikh pe leste. Te trošisadan pobut, me ka poćinav kana ka iriv man.' "

³⁶ Tegani o Isus pučlja: "So de godi akana? Ko tare kala trin džene sikadilo sar pašutno kole manuše save dolde e čora?"

³⁷ A o učitelji e zakoneso phenda lese: "Kova savo sikada milosrđe."

Tegani o Isus vaćarda lese: "Dža thaj i tu čer gija."

E Isuseso lafi trubul te avol amenđe ko angluno than

³⁸ Kana o Isus thaj lese sikade đele premalo Jerusalim, avile ane jekh gav. Gothe živisada jekh džuvli savi akhardola Marta, thaj voj primisada len ane piro čher. ³⁹ La sasa phen savi akhardola Marija. Voj bešli paše pingre e Isusese thaj šunda leso sikajipe. ⁴⁰ Al i Marta dikhilja pobut ani bući thaj sar emlačhe te kandol e Isuse. Avili pašo Isus thaj pučlja le: "Gospode! Šukar li si kava so mingri phen ačhada man korkora te kandav tut? Vaćar laće te pomožil man."

⁴¹ O Gospod phenda laće: "Marto, Marto! Sikiri tut thaj trudi tut paše but buća. ⁴² A samo jekh trubul. I Marija čiri phen birisada kova so si pošukar, thaj gova ni ka lol pe latar."

11

O Isus sikavol pe sikaden sar te molin pe

¹ Jekh đive o Isus molisajlo ane jekh than. Kana ačhilo e molitvasa, jekh tare lese sikade vaćarda lese: "Gospode, sikav amen te moli amen, sar so o Jovane o Krstitelj sikada pe sikaden."

² O Isus vaćarda lendje: "Kana molin tumen, vaćaren:

'Dade [amareja ko nebo],
 te svetil pe ċiro alav!
 Te avol ċiro carstvo.
 [Te avol ċiro manglipe
 ki phuv sar ko nebo.]
³ Xamase so trubul amen
 de amen svako đive.
⁴ Oprosti amare grehura,
 sar so i amen oprosti
 kolendē so čeren grehura premal amende!
 [Thaj ikal amen taro bilačhipe].'"

⁵ Pale gova o Isus vaćarda: "Den godi sar bi
 avola kana bi khoni tumendar džala ke piro amal
 ki opaš i rat te rodol mangro lestar vaćarindoj:
 'Amala, de man trin mangre, pa ka iriv tuće.
⁶ Golese kaj avilo ke mande taro drom mingro
 amal thaj naj so te čhuvav angle leste.' ⁷ A vov
 andral te phenol: 'Ačhav man ko miro! Mingro
 vudar si phanglo thaj mingre čhave si mancar
 ano than e pašljimaso thaj našti uštav te dav tut!'
⁸ Vaćarav tumendē: te ni uštito golese kaj si leso
 amal, ka uštol te dol le golese so si uporno thaj
 ka dol le kobor trubul le.

⁹ Golese vaćarav tumendē: Manden thaj ka dol
 pe tumendē! Roden thaj ka aračhen! Maren
 thaj ka putavol tumendē! ¹⁰ Golese kaj dži jekh
 savo mandol, dol pe lese; thaj kova savo rodol,
 aračhol; thaj savo marol, putardol lese.

¹¹ Savo dad tumendar, kana bi o čhavo rodola
 [mangro, vov bi dola le bar? Il bi rodola] mačhe,
 vov bi dola le sape? ¹² Il te manglja angro, te
 dol le škorpija? ¹³ Kana tumen, bišukar manuša,
 džanen šukar buća te den tumare čhaven, kobor

pobut tumaro Dad taro nebo ka dol Sveto Duxo kolendē save molin le?”

E Isuseso zuralipe avol taro Dol

¹⁴ Jekh drom o Isus tradija e bendē taro manuš savo naštine te vaćarol. Kana iklilo o beng, kova manuš lija te vaćarol thaj e manuša sesa zadijivime. ¹⁵ Al nesave lendar vaćarde: “Zorasa e Veelzevulese, e bendende šorutnese, tradol e benden.” ¹⁶ A avera iskušisade e Isuse gija so rodije znako te dičhen dal si bičhaldo taro Dol.

¹⁷ Al o Isus džanglja so den godi thaj phenda lendē: “Dži jekh carstvo savo si ulado, ka properol thaj čher ane savo naj sloga, ka properol. ¹⁸ Gija, te avol o Satana ulado ane peste, sar šaj te ačhol leso carstvo? Me phenav kava golese so vaćaren kaj me tradav e benden e Veelzevulese zorasa. ¹⁹ Al te me e Veelzevulese zorasa traday e benden, save zorasa traden len tumare sikade? Golese von korkore ka dokažin tumende kaj sen bande. ²⁰ Al te me e Devlese zorasa tradav e benden, onda avilo tumende o Carstvo e Devleso.”

O Isus si pozuralo taro beng

²¹ O Isus vaćarda: “Kana o zuralo manuš savo naoružil pe, aračhol piro čher, leso barvalipe si šukar arakhado. ²² Al kana avol pozuralo lestar thaj pobedil le, ka lol sa leso oružje ane savo pačaja thaj ka ulavol pirencar gova so lija tare kova manuš.

²³ Ko naj mancar, protiv mande si thaj ko mancar ni cíidl, vov onda čhorol.”

Aračhen tumen te ma iril pe o bilačho duxo

24 “Kana o bilačho duxo ikljol andaro manuš, džal ke šuće phuva te rodol than kaj šaj odmoril pe. Kana ni aračhol gasavo than, vaćarol: ‘Ka iriv man ano čher kotar ikliljem.’ **25** Kana ka iril pe, aračhol gova čher šulado thaj lačhardo andral. **26** Tegani džal thaj aračhol efta avere duxuren, pobilačhe pestar, thaj katane aven andre thaj bešen gothe. Thaj ko kraj avol e manušese pobilačhe nego angleder.”

Čačukano blagoslov

27 Kana gova vaćarda o Isus, jekh džuvli tare manuša dija vika zurale vaćarindoj: “Blagoslovimi i džuvli savi inđarda tut ane piro vođi thaj dija tut čući!”

28 Al o Isus phenda: “Vadži poblagoslovime si kola save šunen o Lafi e Devleso thaj čeren le.”

E Jonaso znako

29 Sar e manuša lije pobut te čiden pe, o Isus lija te vaćarol lendje: “Kaja generacija si bilačhi. Rodol znako thaj ni ka dol pe aver znako samo o znako savo sasa e prorokose e Jonase. **30** Golese kaj, sar so o Jona sasa znako e manušendje save živisade ano foro Niniva, gija i me, o Čhave e manušeso, ka avol znako e manušendje tari kaja generacija.

31 Ko đive taro baro sudo e Devleso i carica so angleder vladisada e južnone phuvasa, ka uštol thaj ka osudil e manušen tari kaja generacija, golese kaj avili tare empalune phuva te šunol e Solomonesi mudrost. Al ak, kate si khoni pobaro taro Solomon, a tumen ni mandjen te šunen le.

32 Ko đive taro baro sudo e Devleso e manuša so bešle ano purano foro Niniva, ka ušten i ka osudin e manušen tari kaja generacija, golese kaj kajisajle kana o Jona propovedisada lende. Al ak, kate si khoni pobaro taro Jona, a tumen ni pokajisaljen!"

O svetlo thaj i tama ano telo

33 "Khoni ni phabarol i svetiljka pa te čhuvol la talo garado than il talo čaro, nego čhuvol la ko than e svetiljkako te šaj dičhen o svetlost kola so den ano čher. **34** Ćiri jakh si sar svetiljka e telose. Ako gija ćiri jakh si sasti, sa ćiro telo ka avol osvetlimo. Ako si ćiri jakh bilačhi, ćiro telo ka avol ani tama. **35** Golese vodi redo gova svetlost ma te avol ane tute i tama. **36** Golese, te si sa ćiro telo osvetlimo thaj naj nisavo kotor ani tama, tegani sa ćiro džuvdipe ka avol osvetlimo sar kana i svetiljka osvetlil tut pe svetlosa."

O Isus ukoril e jevrejskone šorutnen

37 Kana o Isus vadži vaćarola, jekh tare fariseja akharda le te xal mangro ke leste. O Isus đelo ke leste thaj bešlo ko astali. **38** Al o farisejo čudisajlo kana dikhlja so o Isus angleder ni thoda pe vasta anglo xape. **39** Tegani lese o Gospod o Isus vaćarda: "Čače, tumen e fariseja thoven od avral o tahtaj thaj o čaro, al andral tumen sen pherde pohlepa thaj bilačhipe. **40** Bigodaće! Naj li o Dol kova savo čerda e manuše od andral thaj od avral? **41** Nego, den so si andral sar milostinja thaj sa ka avol tumendje thodo.

42 Pharo tumende e farisejende so den dešto kotor tari nana, tari ruta thaj taro sa o povrće, al ni marin te čeren averendje kova so si pravedno thaj te manden e Devle. Trubul te den dešto kotor, al ni trubun te ačhaven e považna buća.

43 Pharo tumende e farisejende! Golese so volin te bešen ke anglune thana ane sinagoge thaj kana dičhen tumen e manuša, pherde poštuipe premal tumende, te pozdravin tumen ke trgura. **44** Pharo tumende [učiteljuralen tare Mojsijaso zakon thaj farisejonalen, dujemujende]! Tumen sen sar e neprimetna limora pe save e manuša uštaven a ni džanen kaj uštaven len."

45 Tegani phenda e Isusese nesavo učitelji tare Mojsijaso zakon: "Učitelju, kana kava phene, ladžare i amen!"

46 O Isus phenda lese: "Pharo i tumende, učiteljuralen tare Mojsijaso zakon! Golese so čhuven pe manuša pharipe savo si but pharo inđarimase, a ni tumare najesa ni manden te crden te pomožin nekase. **47** Pharo tumende! Golese so čeren limora e prorokurende, saven tumare paradada mudarde. **48** Golesa sikaven kaj odobrin gova so čerde tumare paradada: von mudarde len, a tumen vazden lende limora. **49** Golese o Dol ane leso mudrost vaćarda tumendar: 'Ka bičhalav lende prorokuren thaj apostoluren. Nesaven lendar ka mudaren, a e dujtonen ka progoin.'

50 Golese, e manuša tari kaja generacija ka aven kaznime za ko rat savo thavdija tare sa e prorokura taro čerdipe e svetoso, **51** taro Aveljeso

rat dži e Zaharijaso rat, savo sasa mudardo maškarō žrtveniko thaj o sveto than e Hrameso. Va, phenav tumendē, ka rodol pe tari tumari generacija.

⁵² Pharo tumendē učiteljuralen tare Mojsijaso zakon! Golese so garaden o ključo taro džanglipe. Korkore ni den andre, a tumen ni dijen kolen save manglje te den andre.”

⁵³ Kana o Isus iklilo gothar, e učitelja tare Mojsijaso zakon thaj e fariseja lije ani bari holi te protivin pe thaj te pučen le tare but buća.
⁵⁴ Dikhlje te dolen le ani zamka lese lafurencar.

12

O Isus sikavol te ma ava dujemujendē

¹ Kana čidije pe but milja manuša, gaći kaj lije te uštaven jekh avere. O Isus angleder golestari lija te vaćarol pe sikadendē: “Aračhen tumen taro kvasaco e farisejengo, so si dujemujengo.
² Golese kaj naj garado khanči so ni ka pučardol, thaj naj učhardo khanči so ni ka šundol angle savorende. ³ Golese so si vaćardo ano mrako, ka šundol ko svetlo. Thaj sa so vaćarden čorale ko kan ane phangle sobe, tare krovura ka šundol!”

Ma daran, tumen sen dragocena e Devlese

⁴ “Al vaćarav tumendē, amalalen, ma daran tare kola so šaj mudaren o telo, golestari khanči aver našti čeren tumendē! ⁵ Ka vaćarav tumendē kastar te daran. Daran taro Dol savo šaj mudarol thaj isi le zor te čhudol ani jag savi ni ačhol. Va, phenav tumendē, lestar daran!

6 Ni li bićindon pandž čiriklja paše duj pare? Thaj ni jekha ni zabistrol o Dol. **7** A tumendē i tumare bala ko šoro si đinde. Golese ma daran! Tumen sen povredna tare pherdo čiriklja.”

Trubul te priznaji e Isuse angle manuša

8 “Gija vaćarav tumendē: Dži jekh ko anglo manuša priznajil kaj pripadil mande, le i me, o Čavo e manušeso, ka priznajiv angle melekura. **9** Al ko man čhudol angle manuša, lestar i me ka odrekniv man angle Devlese melekura. **10** Dži jekh ko vaćarol nesavo lafi protiv mande, protiv o Čavo e manušeso, lese ka avol oprostimo. Al kova ko vaćarol bilačhe taro Svetu Duxo, lese ni ka avol oprostimo.

11 Kana ka anen tumen anglo sudo ke sinagoge thaj angle šorutne thaj anglo vlast, ma daran sar ka branin tumen thaj so ka vaćaren. **12** Golese kaj o Svetu Duxo ka sikavol tumen ane gova sato so trubul te vaćaren.”

Paramič taro barvalo bigođako manuš

13 Tegani vaćarda khoni tare manuša e Isus-e: “Učitelju, vaćar mingre phralese te ulavol mancar kova so ačhada amendē amaro dad.”

14 O Isus phenda lese: “Manušeja, ko man čhuta sudija il delioc pe tumende?” **15** Thaj vaćarda savorende o Isus: “Dičhen thaj aračhen tumen tari pohlepa! I sa gaći barvalipe te avol manuše, leso džuvdipe ni avol golestар so isi le.”

16 Pale gova o Isus vaćarda lendē kava paramič: “Nesave barvale manušesi phuv bijanda but bijandipe. **17** Dija godi ane peste vaćarindo: ‘So ka čerav? Naj ane soste te čidav

e milajeso čidipe.’ ¹⁸ Thaj vaćarda: ‘Kava ka čerav! Ka peravav mingre thana taro điv thaj ka čerav len pobare thaj gothe ka čidav mingro điv thaj sa so isi man. ¹⁹ Tegani ka vaćarav korkoro mande: Isi tut baro barvalipe bute beršendje. Ka odmori tut, ka xa, ka piye thaj ka veseli tut!’

²⁰ Al o Dol lese vaćarda: ‘Bigodaleja! Vadži kaja rat ka lol pe čiri duša tutar. Thaj kase ka ačhol sa gova so steknisadan?’

²¹ Gija si kolesa savo čidol pese barvalipe ki phuv, a ni čidol barvalipe savo si šukar ane Devlese jakha.”

Ma daran khančese

²² Tegani o Isus pe sikadende phenda: “Golese vaćarav tumende: Ma daran za ko tumaro džuvdipe dal ka avol tumen so te xan, ni tumare telose so ka uraven! ²³ Golese kaj si o džuvdipe pobut taro xape thaj tumaro telo pobut taro urajipe. ²⁴ Dičhen e gavranuren! Sar ni sejin, ni čiden, naj len ni podrumo ni kaj čhoven o điv, thaj o Dol parvarol len Kozom sen tumen povredna tare čiriklja? ²⁵ A šaj li khoni tumendar golesa so brinil pe te baravol piro džuvdipe paše jekh đive? ²⁶ Kana našti ni gova zala te čeren, sose brinin tumen za ko sa aver?

²⁷ Dičhen e luluđa ki livada sar baron! Ni čeren bući, ni suven pese šeja, a me vaćarav tumende kaj ni o caro o Solomon ane pe barvale šeja naj sasa urado sar jekh lendar. ²⁸ Te o Dol e čara gija uravol ko polje, savi si ađive thaj theara čhudol pe ani jag, dal ni ka brinil pe tumende vadži pobut? Sose gaći zala pačan? ²⁹ Golese,

ma brinin tumen, isi li tumen so te xan il so te pijen. Ma daran! ³⁰ Gija čeren ke kava sveto e manuša save ni džanen e Devlese. Tumaro Dadano nebo džanol kaj sa gova trubul tumendē. ³¹ Nego roden o Carstvo e Devleso thaj aver ka dodol pe tumendē.

³² Ma daran, mingre cikne bakre! Tumaro Dad manglja te dol tumen te aven ano Carstvo.

³³ Bićinen so isi tumen thaj den e čororendē! Čeren tumendē traste za ke pare save ni phuravon thaj barvalipe ko nebo savo ni ka ciknjol. Khoni našti te avol odori te čorol tumaro barvalipe thaj ni jekh moljco ni ka xal le. ³⁴ Golese, kaj si tumaro barvalipe, gothe ka avol i tumaro ilo.”

Aven džungade kana ka avol o Gospod

³⁵ O Isus vaćarda lendē: “Aven spremna thaj urade za ki bući thaj tumare svetiljke te aven phabarde, ³⁶ sar manuša save adućaren pe gospodare savo iril pe taro abav, te aven spremna te putren lese kana resol thaj marol ko vudar. ³⁷ E sluge save si spremna thaj adućaren pe gospodare te iril pe, ka aven blagoslovime. Čače vaćarav tumendē, o gospodari korkoro ka uravol pe sar sluga thaj ka phenol lende te bešen thaj ka avol te kandol len thaj ka dol len te xan. ³⁸ O gospodari šaj ka avol ki opaš i rat il anglo uštipe taro sojipe.* Blagoslovime si e sluge save adućaren.

³⁹ A kava džanen: kana bi džanola o čherutno ke savo sato ka avol o čor, ne bi dola te avol leso

* **12,38** Ano original ačhol: “dujto aračipe (straža), thaj ko trito aračipe.”

čher phago. ⁴⁰ Thaj tumen aven spremna, golese so me, o Čhavo e manušeso, ka avav kana ni ka den godī ane savo sato.”

⁴¹ A o Petar pučlja e Isuse: “Gospode! Vaćare li amendđe e sikadendje kaja paramič, il savorendje?”

⁴² A o Isus vaćarda lese: “Savo si devlikano thaj džanglo sluga kas leso gospodari ka čhuvol upreder pe čhereše sluge te dol len te xan ko vreme? ⁴³ Blagoslovimo si gova sluga kas o gospodari kana avol aračhol le sar čerol gijate!

⁴⁴ Čače vaćarav tumenđe, o gospodari pe sa piro barvalipe ka čhuvol e sluga. ⁴⁵ Ako vaćarol o sluga ane po ilo: ‘O gospodari ni ka avol sigate’ thaj lol te marol avere slugen thaj e sluškinjen thaj xal em pijol thaj matol. ⁴⁶ O gospodari ka avol ano đive kana vov ni adjućarol thaj ano sato kana ni dol godī, ka čhinol e sluga ke kotora thaj ka čhuvol le maškar kola save ni pačan ano Dol.

⁴⁷ A kova sluga savo džanglja so leso gospodari mandol thaj naj spremno thaj ni čerda pale leso manglipe ka avol but mardo. ⁴⁸ A okova sluga savo ni džanglja e gospodaresi volja, a čerda khanči sose ka avol mardo, ka marol pe zala. Kase dija pe but, but ka rodol pe lestar. Kase poverimo but, po but ka rodol pe lestar.”

E Isuseso vaćaripe ka anol maškare manuša ulaipe

49 Thaj o Isus vaćarda: "Me aviljem te čhudav i jag[†] e sudosi ki phuv. O, sar bi mangava te avol već phabardi! **50** Al me trubul te krstima[‡] mučimasa thaj but mande pharo sa dok ni čerdol gova! **51** Dal den godi kaj me aviljem te anav mir ki phuv? Na, me aviljem te anav ulaipe maškare manuša. **52** Golese od akana ka aven ulade e pandž čerutne: trin manuša ka aven ke mingri rig, a duj ka aven protiv gola trin. **53** Ka uštol o dad protiv o čhavo thaj o čhavo protiv o dad, i dej protiv i čhej thaj i čhej protiv i dej, i sasuj protiv i bori thaj i bori protiv piri sasuj."

O Isus vaćarol e manušendje te spremin pe paše kova so ka avol

54 Thaj o Isus vaćarda e manušendje: "Kana dičhen kaj e kale oblakura čiden pe nakaro zapad tumen phenen: 'Ka dolpese bršnd', i gija avol. **55** Kana dičhen taro jug phurdol, vaćaren: 'Ka avol tatipe' thaj gija avol. **56** Dujemujendje!§ O muj e phuvako thaj neboso pindžaren, a sar ni pindžaren akala znakura so čerdon akana?*

[†] **12,49** Me aviljem te čhudav i jag Šaj te značil: 1. O Isus avilo te sudil e manušen, il 2. O Isus avilo te pročistil e vernikuren, il 3. O Isus avilo te čerol podela maškar e manuša. [‡] **12,50** krstima Kate o "krstipe" odnosil pe okova so o Isus trubul te trpil. Sar o paj so učharol manuše kana krstil pe, gija e Isuse ka učharen e muke. **§ 12,56** Dujemujendje Gola manuša sesa džangle te pindžaren e znakura kaj avol o bršnd il o tato vreme. Al odbisade te priznajin kaj e Isusesce čudura sesa znakura save sikaven kaj si vov kova save o Dol bičhalda te spasil o sveto. ^{*} **12,56** Avere lafurencar: "Trubul te džanen o značenje so o Dol čerda kroz mande kala džesa!"

⁵⁷ Tumen korkore trubul te džanen so si šukar!
⁵⁸ Te khoni tužil tumen zbog o dugo savo ni
 irisaden thaj inđarol tumen ko sudo, odrumal
 miri tut lesa, te ma vucil tut ko sudo, golese so o
 sudija šaj osudil tut thaj te dol tut ke piro manuš
 te phandol tut ano phanglipe. ⁵⁹ A ako phandol
 tut vaćarav tuće: Ni ka iklje gothar dok ni poćine
 dži i paluni para.[†]"

13

Savore mora te iri amen e Devlese

¹ Ane gova vreme odori sesa nesave save
 phende e Isusese tare Galilejcura savengo rat o
 Pilat mešisada lendje kurbanurencar. ² O Isus
 phenda lendje: "Tumen li den godi kaj gola
 Galilejcura so sesa mudarde si pogrešna tare
 avera Galilejcura? ³ Na! Phenav tumendje, al
 ako ni irin tumen tare grehura, sa tumen gija ka
 meren. ⁴ Il, so si kole dešohtonecar pe kaste pelo
 o toranj ano Siloam thaj mudarda len? Tumen li
 den godi kaj von sesa po grešna tare sa avera
 manuša so bešen ano Jerusalim? ⁵ Na! Phenav
 tumendje, al ako ni irin tumen tare grehura, sa
 tumen gija ka meren."

Paramič tari smokva savi našti bijanol

⁶ O Isus vaćarda lendje kaja paramič: "Jekhe
 manuše sasa smokva sadime ano vinograd. Kana
 avilo te dičhol dal anda bijandipe, ni arakhlja pe
 late khanči. ⁷ Tegani vaćarda e manušese savo

[†] **12,59** O Isus vaćarda e manušendje kaja paramič te upozoril
 len kaj trubul te mirin pe e Devlesa angleder nego so avol o vreme
 te osudil len.

ćerda bući ko vinograd: 'Ak, trito berš sar avav te rodav bijandipe pi kaja smokva, al ni arakhav khanči. Čin la! Sose te šućarol i phuv?'

⁸ Kova manuš lese phenda: 'Gospodarona! Ačhav la vadži kava berš te hunav paše late thaj te čhudav laće gunoj. ⁹ Šaj ka bijanol aver berš. Te na, ka čhine la.' "

O Isus sastarol ko savato

¹⁰ Kana o Isus sikavola ani jekh sinagoga ko savato ¹¹ sasa gothe jekh džuvli savi sasa bandardi dumesa taro bilačho duxo thaj sasa nasvali dešohto berš thaj naštine te ispravil pe. ¹² Kana o Isus dikhlijla la, dija la vika thaj phenda laće: "Džuvlije! Oslobođimi san tare čiro nasvalipe!" ¹³ Čhuta pe late pe vasta, thaj voj sigate ispravisajli thaj hvalisada e Devle.

¹⁴ Tegani o šorutno tari sinagoga but holajlo sose o Isus sastarda ko savato thaj vaćarda e manušende: "Isi šov đive ano kurko ke save šaj čerol pe bući! Aven ke gola đive te sastardon, a na ko savato!"

¹⁵ O Gospod o Isus tegani phenda lendje: "Duje-mujendje! Tumen li ni putren tumare guruve il e here tari jasla thaj ni inđaren le te pijol paj? ¹⁶ A kala čeja tare Avraamesi kuštik sava o Satana phanglja ak dešohto berš, sose te na putrol pe ko savato?" ¹⁷ Kana kava šunde, ladžajle savore save sesa protiv leste, al sa avere manuša sesa baxtale paše sa e šukar buća so o Isus ćerda.

E Devleso carstvo si sar cikno seme savo barol

¹⁸ Tegani o Isus vaćarda: "Savo si o Carstvo e Devleso? Thaj sosa te uporediv le? ¹⁹ Vov si sar

seme e gorušicako, savo lol o manuš thaj čhudol le ane piro vrt. Vov barol thaj čerdol baro kaš thaj e čiriklja aven thaj čeren pese gnezdura ane lese raja.”

E Devleso carstvo si sar humer savo uštol

²⁰ Thaj palem o Isus vaćarda: “Savo si o Carstvo e Devleso? Thaj sosa te uporediv le?
²¹ Vov si sar kvasaco savo i džuvli dospil ani bari vangla aresa*, sa dži kaj ni šukljol.”

Kola save si palal ka aven anglal

²² Dok o Isus phirda pe dromesa ano Jerusalim, nakhlo maškare forura thaj maškare gava thaj sikavola e manušen. ²³ Khoni pučlja le: “Gospode, dal samo zala ka aven spasime?”

O Isus phenda lendje: ²⁴ “Trudin tumen te den ko tesno vudar e neboso, golese kaj but džene, vaćarav tumendje, ka manden te den, al ni ka šaj. ²⁵ Kana o čherutno uštol thaj phandol e vudara tare piro čher, ka avol tumendje but kasno. Tegani ka ačhen avral, ka čalaven ko vudar thaj ka den vika: ‘Gospode! Putar amende e vudara!’ Al vov ka vaćarol tumendje: ‘Ni pindžarav tumen katar sen.’

²⁶ Tegani ka vaćaren: ‘Amen xaljam thaj piljam tusa thaj pe amare droma sikadan!’

²⁷ Al vov ka phenol: ‘Vaćarav tumendje: Ni pindžarav tumen katar sen. Crden tumen mandar save bilačipe čeren!’

²⁸ Gothe ka roven thaj ka ka škripin dandencar, kana ka dičhen e Avraame, e Isaako thaj e Jakove

* ^{13,21} Ano original ačhol: “trin mere” (otprilike 40 kile aro).

thaj sa e prorokuren ano Carstvo e Devleso, a tumen ka aven ikalde avral. ²⁹ But džene ka aven taro istok thaj taro zapad, taro sever thaj taro jug thaj ka bešen pašo astali ano Carstvo e Devleso. ³⁰ Thaj dikh, kola so si akana anglal odori ka aven empalal, a kola save si empalal odori ka aven emanglal.”

O Isus rovol e Jerusalimese

³¹ Ane gova đive avile nesave fariseja te phenen e Isusese: “Iklji thaj dža akatar, golese so o caro o Irod mandol te mudarol tut!”

³² O Isus phenda lendje: “Džan thaj vaćaren gole lisicaće: ‘Ak, ikalav e benden thaj sastarav adive thaj theara, a trito đive ka završiv.’ ³³ Al adive, theara thaj prektheara trubul te džav mingre dromesa, golese kaj o proroko našti mudardol avral taro Jerusalim.

³⁴ Jerusalime, Jerusalime, tu savo mudare e prorokuren thaj čhude bara pe kola saven bičhalda o Dol tuče! Kozom droma mangljem te cīdav čire čhavoren sar i khanji pe pujoren tale pe phaka, al ni manglen! ³⁵ Ak, tumaro čher ka avol pusto. A me vaćarav tumendje: Ni ka dičhen man sa dok ni vaćaren: ‘Blagoslovimo si kova savo avol ano alav e Gospodeso.’ ”

14

O Isus sastarol ko savato

¹ Ke jekh savato o Isus đelo ko jekh šorutno e farisejengo te xal mangro ke leste thaj savore so sesa gothe dihlje ane leste so ka čerol. ² Thaj dikh, avilo nesavo manuš anglo Isus savo sasa

nasvalo taro nasvalipe e pajeso. ³ Thaj o Isus pučlja e učiteljuren tare Mojsijaso zakon thaj e farisejen: "Premale Mojsijaso zakon, šaj li te sastara ko savato il našti?" ⁴ Al von khanči ni vaćarde. Tegani o Isus dolda e nasvale manuše, sastarda le thaj phenda lese kaj šaj džal. ⁵ Pale gova lendje vaćarda: "So den godi? Te perol čiro čhavo il čiro guruv ano bunari, ni li ka ikale le sigate ano savatno đive?" ⁶ Thaj ni sasa len so te phenen ke lese lafura.

O Isus sikavol taro poniznost

⁷ Kana o Isus dikhla sar e manuša save avile te xan, roden pese šukar thana kaj te bešen anglal, vaćarda lendje kaja paramič: ⁸ "Kana akharen tumen ko abav, ma bešen ke lačhe anglune thana. So ako si akhardo pobaro manuš tutar? ⁹ Tegani kova manuš so akharda tut ka avol thaj ka vaćarol tuće: 'De gova than kalese.' Tegani ka ladžare tut thaj ka crde tut te beše ko emposlednjo than savo ačhilo.

¹⁰ Nego, kana khoni akharol tut ko abav, dža thaj beš ko poslednjo than. Tegani ka avol kova so akharda tut, thaj ka vaćarol tuće: 'Amala! Arakhljam tuće pošukar than.' Tegani ka aven tusa ko baripe kola save bešen tusa ko astali. ¹¹ Golese so, ko pes vazdol, ka avol ponizimo, thaj ko pes ponizil, ka avol vazdimo."

¹² Pale gova o Isus vaćarda kolese so akharda le: "Kana de xamase il večera, ma akhar čire amalen ni čire phralen, ni čire familija, ni čire barvale pašutnen, golese so i von tut ka akharen ko xape thaj gija irin tuće. ¹³ Gija kana čere

gozba akhar e čororen, e banden, e sakaten thaj e koren. ¹⁴ Tegani ka ave blagoslovimo, golese kaj naj len sar te nagradin tut. Al o Dol ka nagradil tut kana ka vazdol e pravednikuren taro meripe.”

Paramič tari bari gozba

¹⁵ Kana kava šunda jekh tare manuša savo bešlo pašo astali, vaćarda e Isusesec: “Blagoslovimo si kova savo ka xal mangro ano Carstvo e Devleso!”

¹⁶ Al o Isus phenda lese: “Jekh manuš čerda bari gozba thaj akharda bute manušen. ¹⁷ Kana sasa o vreme e xamaso, bičhalda pe sluga te vaćarol e akhardendje: ‘Sa si postavimo ko astali. Aven!’ ¹⁸ Al savore lije te vaćaren kaj našti te aven. Jekh vaćarda lese: ‘Ćindem njiva thaj džav te dikhav savi si. Moliv tut, vaćar e gospodarese kaj golese našti te avav.’

¹⁹ Aver phenda: ‘Ćindem deš guruven thaj džav te probiv len sar orin. Moliv tut, vaćar e gospodarese kaj golese našti avav.’

²⁰ Trito vaćarda: ‘Andem mande romnja. Golese našti avav.’

²¹ Thaj avilo o sluga thaj phenda pe gospodarese so phende lese. Tegani o gospodari holajlo thaj vaćarda pe slugase: ‘Dža sigate ke droma e forose thaj an akari e čororen, e banden, e sakaten thaj e koren!’

²² Kana gova čerda, vaćarda o sluga pe gospodarese: ‘Ćerdem sar so vaćardan, al isi vadži thana.’

²³ O gospodari vaćarda e slugase: 'Iklji ke droma thaj pale ograde thaj čhuv kolen so ačhen gothe, te aven te pherdol o čher. ²⁴ Golese vaćarav tumendje kaj nijekh kole anglunendar kas akhardem ni ka xal tari gozba.' "

So trubul te čere te ave e Isuseso sikado

²⁵ Đele e Isusesa but manuša. Vov irisajlo thaj vaćarda lende: ²⁶ "Te khoni mandol te avol mingro sikado, trubul te mandol pobut man, nego pe dade thaj pe da, pe romnja thaj pe čhaven, pe phralen thaj pe phejen, pobut, nego čak i piro džuvdipe. Savo ni čerol gija, našti avol mingro sikado. ²⁷ Golese kaj, ko mandol te avol mingro sikado, mora te inđarol piro krsto thaj te džal pale mande.

²⁸ Te khoni tumendar mandol te čerol kula, na li angleder ka đinol kozom ka trubul lese thaj ka dičhol šaj li te završil la? ²⁹ Te čerda samo o temelji thaj te ni ačhilo le pare te završil la, savore save ka dičhen gova ka maren muj lesa ³⁰ vaćarindoj: 'Kava manuš lija te čerol i kula thaj naštine završil la.'

³¹ Il savo caro kana džal te marol pe avere carosa, angleder golestari ni bešol te dičhol dal ka šaj pe deše miljencar te marol pe kolesa so inđarol pesa biš milje? ³² Te našti, bičhalol manušen, dok si kova aver caro dur thaj molil le te mirin pe. ³³ Gija akana khoni tumendar savo ni mučhol sa so isi le, našti avol mingro sikado."

E Isuseso sikade si sar lon

³⁴ Tegani o Isus vaćarda: "O lon si šukar. Al kana hasarol piro londipe, sosa ka londarol pe?

35 Naj lačho ni e phuvače, ni gunojese, gijate o lon čhudol pe avral. Kas isi kana te šunol, nek šunol!"

15

Paramič tari hasardi bakri

1 Pašo Isus čidije pe pherdo carincura thaj but grešnikura te šunen so sikavol. **2** Al e fariseja thaj e učitelja tare Mojsijaso zakon vaćarena maškar peste: "Kava primil e grešnikuren thaj xal lencar."

3 Golese o Isus lendje vaćarda kaja paramič: **4** "Te khanika tumendar isi šel bakre thaj jekh lendar hasardol, so ka čerol? Ka ačhavol e enjavardeš thaj enja ki pustinja* thaj ka džal te rodol gola jekha so hasajli sa dok ni aračhol la. **5** Thaj kana aračhol la, čhuvol la radosno ke piro piko. **6** Kana avol čhere, dol vika pe amalen thaj e pašutnen vaćarindoj: 'Radujin tumen mancar! Arakhljem mingra hasarde bakra!' **7** Vaćarav tumende kaj ano nebo ka avol pobaro radost pašo jekh grešniko savo iril pe tare pe grehura nego paše enjavardeš thaj enja pravedna savendje ni trubul pokajipe."

Paramič tari srebrno parava

8 O Isus vaćarda thaj kava: "Il, te nesavi džuvli isi la deš srebrenjakura thaj hasarol jekh, so ka čerol? Ka phabarol i svetiljka thaj ka šulavol o čher thaj ka rodol šukar sa dok ni aračhol

* **15,4** ka ačhavol e enjavardeš thaj enja ki pustinja Gova verovatno sasa pašnjako ke savo xalje čar. A paše sesa verovatno i avera čobanura save dikhle pe gola bakre.

la? ⁹ Thaj kana aračhol la, akharol pe amalinjen thaj e pašutnen thaj phenol lende: ‘Radujin tumen mancar! Me arakhljem o srebrenjako so hasardem!’ ¹⁰ Gija, vaćarav tumendē kaj maškare melekura e Devlese ka avol pobaro radost pašo jekh grešniko savo iril pe tare pe grehura.’

Paramič taro hasardo čhavo

¹¹ Thaj o Isus vaćarda: “Jekhe manuše sesa duj čhave. ¹² O ciknjeder vaćarda e dadese: ‘Dade! De man kotor taro barvalipe so preperol mande.’ Thaj o dad ulada lende o barvalipe.

¹³ Pale nesavo đive, čidija o ciknjeder čhavo sa piro, đelo ani durutni phuv, odori xalja sa o barvalipe thaj živisada dilikane. ¹⁴ Kana xalja sa e pare, sasa but baro bokhalipe ane goja phuv thaj ni sasa le so te xal. ¹⁵ Golese đelo ki jekh manuš te čerol bući. Gova manuš bičhalda le ane piro polje te aračhol e balen. ¹⁶ O čhavo sasa gija bokhalo kaj bi xala i gova so[†] xan e bale, al khoni ni dija le ni gova.

¹⁷ Tegani avilo ane peste thaj vaćarda: ‘Kobor e bućarne ke mingro dad isi len so te xan, a me kate merav bokhalo! ¹⁸ Ka džav ke mingro dad thaj ka vaćarav lese: ‘Dade, grešisadem anglo Dol thaj angle tute. ¹⁹ Naj sem vadži dostoyno te akhardivav čiro čhavo. Le man sar jekhe tare čire bućarne.’’

²⁰ Tegani uštilo thaj đelo ke piro dad. A kana sasa vadži dur, dikhlja le leso dad thaj pelo

[†] **15,16** gova so Ano original vaćarol: “ljuske tare mahune”, gova sesa ljuske tare mahune save baron ko kaš tari rogača.

lese žal. Prastija ke leste, zagrlisada le thaj čumidija le. ²¹ Tegani o čhavo vaćarda lese: 'Dade, grešisadem anglo Dol thaj angle tute! Naj sem vadži dostoјno te akhardivav čiro čhavo.'

²² Al o dad phenda pe slugendje: 'Sig! Ikallen emlačho fostano thaj uraven le! Čhuven lese angrustik ko va thaj sandale ke pingre! ²³ Anen e terne thule guruve thaj čhinjen le, te xa thaj te raduji amen, ²⁴ golese kaj mingro čhavo sasa mulo thaj džuvdilo; sasa hasardo thaj arakhadilo!' Thaj lije te radujin pe.

²⁵ O phureder čhavo sasa ano polje. Kana avilo pašo čher, šunda čhelipe thaj bašalipe. ²⁶ Tegani dija vika jekhe sluga thaj pučlja le: 'So si gova?'

²⁷ Vov phenda lese: 'Čiro phral avilo. Čiro dad čhindia e terne thule guruve, golese so dikhlja le džuvde thaj saste.'

²⁸ Tegani o phureder phral holajlo thaj ni manglja te avol andre. Al iklilo leso dad thaj molisada le te dol ano čher. ²⁹ Al vov vaćarda pe dadese: 'Ak, kandav tut sar robo gaći berša thaj nikad ni phagljem čiro lafi. Thaj mande ni jekh drom ni dijan ni buzore te radujiv man mingre amalenčar. ³⁰ Al kana avilo čiro čhavo savo čiro barvalipe čhorda e bludnicencar, čhindan lese terne thule guruve.'

³¹ A o dad phenda lese: 'Mingro čhavo! Tu san uvek mancar thaj sa so si mingro, si čiro.

³² Al trubul te raduji amen thaj te ava baxtalo, golese kaj čiro phral sasa mulo thaj džuvdilo; sasa hasardo thaj arakhadilo.' "

16

*Kola save si verna ane cikne buća ka aven
nagradime*

¹ O Isus vaćarda pe sikadende kaja paramič: "Jekhe barvale manuše sasa jekh upravitelji savo vodila leso barvalipe. Le tužisade kaj xalja leso barvalipe. ² Golese o barvalo akharda le thaj vaćarda lese: 'So šunav kava tutar? Sikav mande o đinipe tare čiri bući pe mingro barvalipe, golese kaj našti vadži pe mingro barvalipe te ave upravitelji.'

³ Tegani o upravitelji vaćarda ane peste: 'So ka čerav? O barvalo gospodari mingro ka lol mandar i bući. Naj man zuralipe te hunav thaj ladžav te mangav. ⁴ Džanav so ka čerav, te primin man savore ane pe čhera kana ka ačhav bizi bući.'

⁵ Thaj dija vika sa kolen save sesa lese gospodarese dužna thaj pučlja e prvone: 'Kobor duguji mingre gospodarese?'

⁶ Vov phenda: 'Šel bačve* taro maslinsko ulje.'

Tegani o upravitelji vaćarda lese: 'Le čiro lil, beš thaj sigate pisi pinda.'

⁷ Pale gova pučlja e dujtone: 'A tu, kobor duguji?'

Vov phenda: 'Šel mere điv.'[†] Thaj vaćarda lese: 'Le čiro lil thaj pisi ohtovardeš.'

⁸ Tegani o barvalo gospodari hvalisada pe bičačutne upravitelje, kobor si džanglo so gija

* **16,6** Šel bačve Ano original ačhol: "Šel bate". Kava sasa sar 3 000 litre. † **16,7** Šel mere Ano original ačhol: "Šel korova". Kava sasa sar 20 000 kila.

ćerda. Čače, e manuša tare kava sveto po snalažljivo postupin premal kola save si slična lendje thaj si po džangle, nego e manuša e svetlose. ⁹ Thaj me vaćarav tumendje: so isi tumen barvalipe kale svetoso, upotrebin le te čeren tumendje amalen. Kana ni ka avol tumendje više korisno o barvalipe kale svetoso, ka aven primime ane čhera sa e đivesendje ano nebo.

¹⁰ Ko si verno ane cikne buća, vov ka avol verno i ane pobare buća; thaj ko naj verno ane cikne buća, vov ni ka avol verno ni ane pobare buća. ¹¹ Gijate te naj sen verna ano barvalipe kale svetoso, ko ka dol tumen čačukano barvalipe? ¹² Te naj sen verna ane avereso barvalipe, ko ka dol tumen tumaro?

¹³ Nijekh sluga našti kandol tari jekh drom duje gospodaren. Il jekhe ka mrzi, a dujtöne ka mandje; il jekhe ka šune, a e dujtöne ni ka šune. Našti kanden thaj e Devle thaj o barvalipe.”

¹⁴ Sa kava šunde i e fariseja, save sesa pohlepna parende, thaj marde muj e Isusesa. ¹⁵ O Isus phenda lendje: “Tumen čeren tumen pravedna angle manuša, al o Dol džanol tumare ile. So si vredno ane manušendje jakha, si gadno ane Devlese jakha.”

E Devleso zakon vadži važil

¹⁶ Tegani o Isus vaćarda: “E Mojsijaso zakon thaj e lila save pisisade e prorokura, sikljona sa dži kaj o Jovane o Krstitelj ni avilo. Od tegani propovedil pe o Lačho Lafi taro Carstvo e Devleso thaj savore den zor te džan ane leste. ¹⁷ Al gova ni značil kaj o Zakon više ni vredil, golese so

poločhe si te načhen o nebo thaj i phuv, nego jekh slovo andaro Zakon te perol.

¹⁸ Dži jekh savo mučhol pe romnja thaj lol avera, preljuba čerol; thaj savo lol džuvelja sava lako rom mukhlja, preljuba čerol.”

O barvalo thaj o Lazar

¹⁹ O Isus vaćarda vadži jekh paramič: “Sasa jekh barvalo manuš. Sasa urado ane barvale šeja thaj živisada ano barvalipe, but xalja thaj pilja svako đive. ²⁰ Angle leso vudar pašljola jekh phumbalo – sasa le but čirura thaj čoro, saveso alav sasa Lazar. ²¹ Vov čeznila te čaljol e troškendar so perena tare barvaleso astali. Čak thaj e džukle avena thaj čarena lese phumba. ²² Kana mulo o čoro, e melekura inđarde le ani angali e Avraameše. Thaj posle i o barvalo mulo thaj prahosade le. ²³ Ano than kaj si e mule, ane bare muke, o barvalo vazdija pe jakha thaj odural dikhla e Lazare ani angali e Avraameše.

²⁴ Thaj dija vika: ‘Dade Avraame! Smilui tut pe mande thaj bičhal e Lazare te čhuvol piro naj ano paj, te šudarol mingri čhib, golese kaj sem but mučimo ane kaja jag.’

²⁵ Al o Avraam phenda: ‘Čhaveja! De tut godi kaj ane čiro džuvdipe sasa tut sa šukar, a e Lazare sa bilačhipe. Akana lese kate šukar, a tu muči tut. ²⁶ Thaj prekale sa gova maškare amende si bari provalija. Kola save manden te načhen katar odori tumende, našti; ni gothar amende te načhen.’

²⁷ Tegani vaćarda o barvalo manuš: ‘Moliv tut, dade Avraame, te bičhale e Lazare ano čher

mingre dadeso. ²⁸ Golese kaj isi man pandž phrala. Nek vaćarol lende te ne bi i von avena ke kava than e mučimaso.'

²⁹ O Avraam phenda lese: 'Len isi e Mojsijaso zakon thaj e lila save pisisade e prorokura. Len nek šunen.'

³⁰ Al o barvalo vaćarda lese: 'Na, dade Avraame! Te avilo lende khoni tare mule, ka pokajin pe.'

³¹ O Avraam phenda lese: 'Te ni šunde e Mojsija thaj e prorokuren, ni ka šunen ni te uštilo khoni tare mule.'"

17

O Isus vaćarol taro oprostipe thaj taro kandipe

¹ O Isus vaćarda pe sikadende: "O iskušenje mora te avol, al pharo kolese prekal kaste avol o iskušenje. ² Pošukar ka avol lese te phanden baro bar tari vodenica ke lesi kor thaj te čhuden le ano more, nego te inđarol ano greh jekhe tare kala cikne. ³ Aračhen tumen! Te grešisada čiro pačavno phral il phen, vaćar lende kaj gova naj šukar. A te pokajisajlo, oprosti lese! ⁴ Thaj te efta droma ko đive grešisada premal tute thaj efta droma avilo tute vaćarindoj: 'Kajiv man,' oprosti lese."

⁵ E apostolura vaćarde e Gospodese: "De amen po but pačaipe."

⁶ O Gospod vaćarda: "Kana bi avola tumen pačaipe gaći cikno sar e gorušicako seme thaj bi vaćarena kale dudinkaće: 'Ikal tut taro koreno thaj sad i tut ano more!', bi šunola tumen.

⁷ Savo tumendar ka phenol pe slugase, savo hunol i phuv il aračhol e bakren, kana iril pe andaro polje: ‘Av akari, beš te xa mangro’? Nijekh tumendar. ⁸ Mesto gova ka vaćaren: ‘Ćer mande te xav! Čhuv tuće i kecelja thaj kande man dok xav thaj pijav! A pale gova šaj i tu te xa thaj te pije.’ ⁹ E slugase ni zahvalil pe o gospodari, golese so si gova lesi bući. ¹⁰ Gija i tumen, kana čeren gova so tumende phenda o Dol, vaćaren: ‘Naj sam vredna hvalače. Samo sam sluge save čera amari bući.’ ”

O Isus sastarol deše gubavcuren

¹¹ Kana o Isus đelo ano Jerusalim, nakhlo maškari granica ki phuv i Samarija thaj i phuv i Galileja. ¹² Thaj kana dija ane jekh foro, arakhlij le deš gubavcura, save ačhena dur. ¹³ Von zurale dije vika vaćarindoj: “Isuse, Gospode! Smilui tut pe amende!”

¹⁴ Kana len dikhla, vaćarda: “Džan thaj sikaven tumen e sveštenikurende.” I gija phirindoj sastile.

¹⁵ Jekh lendar dikhla kaj sastilo, irisajlo thaj hvalisada e Devle andare sa o glaso. ¹⁶ Pelo angle Isusesese pingre thaj zahvalisajlo. Gova sasa Samarijanco.

¹⁷ Tegani o Isus pučlja le: “Na li sastiljen deš džene? Kaj si kola enja? ¹⁸ Sar maškar lende ni arakhlij pe nijekh te iril pe te zahvalil e Devlese, nego samo kava manuš andari aver phuv?” ¹⁹ Tegani vaćarda lese: “Ušti thaj dža! Ćiro pačaipe spasisada tut.”

O avipe taro Carstvo e Devleso

20 Jekh đive pučlje e fariseja e Isuse: "Kana ka avol o Carstvo e Devleso?"

O Isus phenda lendje: "O Carstvo e Devleso ni ka avol te dičhol pe jakhencar. **21** Ni ka vaćarol pe: 'Aktalo, kate si', il: 'Odori si!' Golese kaj o Carstvo e Devleso si maškar tumende!"

22 A pe sikadenje o Isus phenda: "Ka avol o vreme kana ka manden te dičhen man barem jekh đive kana me, o Čhavo e manušeso, ka vladiv sar caro, al ni ka šaj. **23** Tegani e manuša ka vaćaren tumenđe: 'Ak, kate si', il: 'Ek, odori!' Al ma ikljen thaj ma prasten lencar te roden man. **24** Golese so me, o Čhavo e manušeso, kana ka avav sar i munja so strefil andaro nebo thaj ka svetliv sa so si talo nebo. **25** Al angleder trubul but te avav mučimo thaj kala kuštika mora čhuden man pestar.

26 Thaj sar sasa ano vreme e Nojaso, gija i ka avol ane đivesa kana me, o Čhavo e manušeso, ka avav. **27** Xalje, pilje, lije pe, dije pe dži kova đive dži kana o Noja đelo ano brodo. Tegani avilo o baro paj thaj tasile sa kola save ni sesa ano brodo.

28 Gija sasa i ano vreme kana živisada o Lot. E manuša ano foro i Sodoma xalje, pilje, činde, bićinde, sadisade thaj vazdije čhera. **29** Al ano đive kana iklilo o Lot andari Sodoma, čalada i jag thaj taro nebo pele žuta bara save phabon thaj mudarde sa kolen so ačhile ano foro. **30** Gija ka avol i ane gova đive, kana ka avav me, o Čhavo e manušeso. **31** Ane gova đive ko ka avol ko krovo, a lese stvara ano čher andre, ma te

uljol te lol len! Thaj ko si ano polje, ma te iril pe ano foro pale pe stvara. ³² Den tumen godī so sasa e Lotese romnjasa! ³³ Ko dičhol te aračhol piro džuvdipe, ka hasarol le, al ko hasarol piro džuvdipe, ka aračhol le. ³⁴ Vaćarav tumendje, ane goja rat kana ka avav, duj manuša ka pašljon ko than e pašljimaso: jekh ka lol pe, a dujto ka avol ačhado. ³⁵ Thaj duj džuvlja ka meljin ano mlin: jekh ka lol pe, a i dujto ka avol ačhadi. ³⁶ [Duj murša ka aven ki njiva: jekh ka lol pe, a dujto ka avol ačhado.]”

³⁷ Tegani e sikade pučlje e Isuse: “Kaj, Gospode?”

Vov phenda lendje: “Kaj si o mulo telo, odori ciden pe i e lešinara.”

18

O Isus sikavol te ava ustrajna ani molitva

¹ O Isus vaćarda pe sikadendje paramič te sikavol len sar trubul te molin pe thaj te ačhen ane gova. ² Vaćarda: “Ane jekh foro sasa jekh sudija savo ni darajlo e Devlesttar thaj ni marisada e manušendje. ³ Ane gova foro sasa i jekh romni savako rom mulo. Voj stalno avola leste thaj molisada le: ‘De man pravda angle kova savo tužil man!’ ⁴ Vov jekh vreme ni manglya te pomožil laće, al kana nakhlo nesavo vreme vaćarda korkoro pese: ‘Iako ni darav taro Dol thaj ni mariv e manušendje, ⁵ ka dav pravda kala udovica golese so avol but droma ke mande, te ma avol te dosadil man!’ ”

⁶ Tegani vaćarda o Gospod o Isus: "Šunen so vaćarda kova bičačutno sudija! ⁷ Ni li ka dol pravda o Dol pe birime manušen save ano rojipe molin pe lese rat thaj đive? Vov li ka ačhavol len te ađućaren? ⁸ Vaćarav tumendē, kaj sigate ka dol len pravda. Al me, o Čhavo e manušeso, kana ka avav ki phuv, ka arakhav li maškare manuša gasavo pačaipe?"

O Isus sikavol te molí ano poniznost

⁹ Tegani o Isus vaćarda jekh paramič kolendē save dije godi pese kaj si čačutne thaj korkore pes dikhle pobaren averendar: ¹⁰ "Duj manuša đele ano Hram te molin pe e Devlese: Jekh sasa farisejo, a dujto carinco. ¹¹ O farisejo ačhilo thaj molisada ane peste: 'Devla! Hvaliv tut kaj naj sem sar kala avera manuša: čora, bičačutne, preljubnikura il sar kava o carinco. ¹² Postiv duj droma ko kurko, dav tut dešto kotor tare sa so zaradiv.'

¹³ Al o carinco ačhilo odural. Ni manglja ni pe jakha te vazdol ko nebo, nego čalada pe ano kolin te sikavol kobor lese pharo thaj vaćarda: 'Devla, av milostivno mande, e grešnikose!' ¹⁴ Vaćarav tumendē: o carinco đelo čhere opravdimo anglo Dol, a na kava o farisejo. Golese so dži jekh, ko pes vazdol, ka avol ponizimo, thaj ko pes ponizil, ka avol vazdimo."

O Isus blagoslovil e čhavoren

¹⁵ Ande anglo Isus i e cikne čhavoren te čhuvol pe vasta pe lende thaj te blagoslovil len. Kana gova dikhle e sikade, vaćarde lendē te ni čeren gova. ¹⁶ Al o Isus dija len vika thaj phenda:

"Mučhen e čhavoren te aven ke mande thaj ma ačhaven len, golese so gasavendē preperol o Carstvo e Devleso! ¹⁷ Čače vaćarav tumendē, ko ni primil o Carstvo e Devleso sar čhavoro, ni ka dol ane leste!"

Pharo e barvalenđe te den ano Carstvo e Devleso

¹⁸ Jekh šorutno pučlja e Isuse: "Učitelju šukareja, so te čerav te avol man džuvdipe bizo meripe?"

¹⁹ O Isus phenda lese: "Sose akhare man šukareja? Khoni naj šukar, samo o Dol. ²⁰ E Devlese zapovestura džane: 'Ma čher preljuba', 'Ma mudar', 'Ma čor', 'Ma svedoči xoxavne', 'Poštuji će dade thaj će da!' "

²¹ O šorutno vaćarda: "Sa kava čerdem tare mingro ternipe."

²² Kana kava o Isus šunda, vaćarda lese: "Vadži jekh trubul tut: bićin sa so isi tut, thaj e pare de e čororenđe thaj ka avol tu barvalipe ko nebo. Pale gova av thaj dža pale mande!"

²³ Kana gova šunda o barvalo, sasa but bibaxtalo, golese kaj sasa le but barvalipe savo ni manglia te bićinol.

²⁴ Kana dikhija o Isus kaj sasa bibaxtalo, vaćarda: "Kobor si pharo e barvalenđe te den ano Carstvo e Devleso! ²⁵ Poločhe si e kamilacē te načhol maškare kana e suvaće, nego o barvalo te dol ano Carstvo e Devleso!"

²⁶ E manuša save šunde le, pučlje: "Onda ko šaj te avol spasimo?"

²⁷ O Isus phenda: "So si nemoguće e manušendē, e Devlese si moguće."

²⁸ Tegani o Petar phenda: "Ak, amen ačhadam sa so sasa amen, te dža pale tute."

²⁹ O Isus vaćarda lendje: "Čače vaćarav tumende: Dži jekh savo ačhada po čher, il e romnja, il e phralen, il e dade thaj dej, il e čhaven pašo Carstvo e Devleso, ³⁰ ka primil akana vadži pobut ke akava sveto kolestar so ačhada, thaj ka primil džuvdipe bizo meripe ko sveto savo ka avol."

O Isus vaćarol vadži jekh drom tare piro meripe

³¹ Ćidija o Isus e dešuduje apostoluren thaj vaćarda lendje: "Ake, dža upre ano Jerusalim. Odori ka čerdol sa kova so e prorokura pisisade ano Svetu lil mandar, taro Čhavo e manušeso. ³² Ka den man ke manuša save ni džanen e Devlese, thaj ka maren muj mancar. Ka ladžaren man thaj ka čhungaren man. ³³ Ka šibin man thaj ka mudaren man, al me o trito đive ka uštav tare mule."

³⁴ E sikade khanči ni haljarde tare gova so vaćarda o Isus. O značenje tare kala lafura sasa lendar garado thaj ni džanglje so sasa lendje vaćardo.

O Isus sastarol e kore manuše

³⁵ Kana o Isus reslo pašo foro Jerihon, sasa jekh koro manuš savo bešindoj mangljarola ko drom. ³⁶ Kana o koro šunda kaj pherdo manuša načhen, pučlja: "So si gova?" ³⁷ Vaćarde lese kaj načhol o Isus taro foro Nazaret. ³⁸ Tegani o koro dija vika: "Isuse, Čhaveja e Davideso, smilui tut pe mande!" ³⁹ Nesave manuša save đele anglo

Isus, phende lese te ma dol vika gaći, al vov vadži pozurale dija vika: "Čhaveja e Davideso, smilui tut pe mande!"

⁴⁰ O Isus ačhilo thaj vaćarda te anen e kore manuše paše leste. Kana ande le, pučlja le o Isus:

⁴¹ "So mande te čerav tuće?"

Vov vaćarda: "Gospode! Mangav te dikhav!"

⁴² O Isus phenda lese: "Dikh! Ćiro pačaipe spasisada tut." ⁴³ Thaj sigate dikhija, đelo palo Isus thaj hvalisada e Devle. Savore save kava dikhije, hvalisade e Devle.

19

O Zakej o carinco prihvatisada e Isuse

¹ O Isus dija ano foro Jerihon thaj nakhlo gothar. ² Odori bešlo nesavo manuš so akhardola Zakej, savo sasa šorutno e carincurengo thaj sasa barvalo. ³ Vov manglja te dičhol e Isuse, te dičhol ko si vov, al naštine tare but manuša, golese kaj o Zakej sasa cikno. ⁴ Golese prastaja po anglat, uštilo pi divljo smokva te dičhol e Isuse, golese kaj džanglja kaj ka načhol gothar.

⁵ Kana avilo o Isus ke gova than, dikhija le upre thaj vaćarda lese: "Zakej! Ulji sigate! Ađive trubul te avav gosto ane čiro čher."

⁶ O Zakej sigate ulilo taro kaš thaj anda le ane piro čher radosno. ⁷ Savore, save kava dikhije, vaćarde maškar peste taro Isus kaj ne bi trubula te avol ano čher e grešnikoso.

⁸ Al o Zakej ačhilo thaj vaćarda e Gospodese: "Gospode! Ak, opaš mingro barvalipe ka dav e

čororende. A te nekas phabardem, ka iriv lese štar droma pobut."

⁹ O Isus vaćarda lese: "Ađive avilo spasenje ane kava čher, golese kaj i vov si čhavo e Avraameso! ¹⁰ Me, o Čhavo e manušeso, aviljem te rodav thaj te spasiv so si hasardo."

Paramič tare deš sluge

¹¹ But manuša gova šunde thaj o Isus vaćarda lendje jekh paramič, golese kaj sesa pašo Jerusalim thaj e manuša dije godi kaj akana ka avol o Carstvo e Devleso. ¹² O Isus phenda: "Jekh manuš tari prešundi familija đelo ani durutni phuv te postavin le pašo caro, thaj pale gova te iril pe. ¹³ Angleder so đelo, akharda pe deše slugen thaj dija len po deš mine* thaj vaćarda lendje: 'Trgujin lencar sa dži kaj ni avav.' ¹⁴ Al e manuša tare lesi phuv mrzisade le thaj bičhalde e manušen ko pobaro caro te vaćaren lese: 'Ni manga vov te carujil pe amende.'

¹⁵ Kana kova manuš irisajlo sar caro, vaćarda te akharen kole slugen savendje dija e srebrenjakura, te dičhol kobor pare čerde. ¹⁶ Tegani avilo o angluno thaj vaćarda: 'Gospodarona! Ćerdem deš droma pobut srebro, nego so dijan man.' ¹⁷ O caro vaćarda lese: 'But šukar. Tu san šukar sluga! Golese so sana mande šukar ko cikno, dav tut te vlati pe deš forura.'

¹⁸ Pale gova avilo o dujto thaj vaćarda: 'Gospodarona! Ćerdem pandž droma pobut srebro,

* ^{19,13} 10 mine si otprilike trine čhonendi plata.

nego so dijan man.' ¹⁹ O caro vaćarda: 'Šukar! Tu vlati pe pandž forura.'

²⁰ Tegani avilo o trito thaj vaćarda: 'Gospodarona! Ake, čiro srebro. Garadem le ano kotor e šejengo ²¹ golese kaj daraljem tutar. Golese kaj san zuralo manuš. Tu le so naj čiro thaj čide so ni sejisadan.'

²² O caro vaćarda lese: 'Pale čire lafura ka sudiv tut, bilačheja slugo! Džangljan kaj sem zuralo manuš, kaj lav kova so naj mingro thaj čidav so ni sejisadem. ²³ Pa sose ni dijan mingro srebro e trgovcurende te čidav gova kamatencar kana ka iriv man?' ²⁴ Thaj averende so ačhile angle leste, vaćarda: 'Len gova srebro lestar thaj den le kolese so isi le pandž kile srebrenjakura.'

²⁵ Von vaćarde lese: 'Gospodarona! Le isi već pandž kile srebro.'

²⁶ O caro vaćarda lendje: 'Vaćarav tumenđe, dži jekh kas isi ka dol pe lese, al kole so naj ka lol pe lestar i kova so isi le. ²⁷ A kolen mingre dušmajen, save ni manglje te avav lengo caro pe lende, anen len akari thaj čhinjen len angle mande.' "

O Isus avol ano Jerusalim sar Mesija

²⁸ Kana vaćarda lendje gova o Isus, đelo angal thaj đelo upre ano foro Jerusalim. ²⁹ Kana avilo pašo gav Vitfaga thaj o gav Vitanija pašo Maslin-sko brego, bičhalda duje sikaden ³⁰ vaćarindoj: "Džan ane gova gav angle tumende. Kana ka den andre, ka aračhen cikne phanglo here pe savo vadži nijekh manuš ni uklilo. Putren le thaj anen

le. ³¹ Te khoni pučlja tumen: ‘Sose putren le?’, vaćaren lese: ‘E Gospodese trubul.’ ”

³² Von đele thaj arakhlje sa sar so vaćarda lendje o Isus. ³³ Kana putarde e cikne here, pučlje len e manuša kaso sasa o cikno her: “Sose putren e cikne here?”

³⁴ Von phende: “E Gospodese trubul.” ³⁵ Tegani ande le ko Isus thaj čhute po cikno her pe fostanura thaj besljarde e Isuse pe leste.

³⁶ Kana đelo o Isus premal o Jerusalim, e manuša čhute pe fostanura ko drom te den čast e Isusesec. ³⁷ Kana avilo pašo than kaj počnil o Maslinsko brego, lije but sikade te radujin pe thaj te hvalin e Devle andare sa o glaso paše čudesura so dikhlije. ³⁸ Vaćarde:

“Blagoslovimo si kova
savo avol ano alav e Gospodeso!

Mir ko nebo
thaj slava e Devlese ko učipe!”

³⁹ Tegani nesave fariseja save sesa maškare manuša, vaćarde lese: “Učitelju! Vaćar cire sikadendje te ma phenen gova!”

⁴⁰ O Isus vaćarda lendje: “Phenav tumendje, te von ni vaćaren, e bara ka den vika!”

O Isus rovol e Jerusalimese kaj ni pindžarda le

⁴¹ Kana avilo o Isus pašo Jerusalim, dikhlija o foro thaj ruja lese ⁴² vaćarindojo: “O, so bi mangava i tu adive te džane so ka anol tuće mir! Al akana si gova garado tutar. ⁴³ Golese kaj ka aven e đivesa kana cire dušmanura ka vazden tuće bare duvara, ka opkolin tut thaj ka cíćiden tut tare sa e riga. ⁴⁴ Ka peraven tut thaj ka mudaren kolen save bešen ane tute. Ni ka

ačhaven nijekh bar ko leso than, golese kaj ni džangljan o vreme kana avilo tute o Dol.”

O Isus tradol e trgovcuren andaro Hram

⁴⁵ Kana dija o Isus ano Hram, lija te tradol kolen save gothe bićinena. ⁴⁶ Vaćarda lendje: “Ano Sveti lil si pisimo: ‘O čher mingro ka avol čher e molitvako’, a tumen lestar cérdan ‘čher kaj garaven pe e čora.’”

⁴⁷ Svako đive o Isus sikada ano Hram. E šorutne sveštenikura, e učitelja tare Mojsijaso zakon katane e manušendje šorutnencar dikhlij sar te mudaren e Isuse. ⁴⁸ Al ni arakhlij so te céren lese, golese kaj sa e manuša džana pale leste thaj šunde sa lese lafura.

20

E Isuseso vlast

¹ Jekh đive kana o Isus ano Hram sikada e manušen thaj propovedisada o Lačho Lafi, avile e šorutne sveštenikura, e učitelja tare Mojsijaso zakon thaj e phuredera, ² pa pučlje le: “Vaćar amendje kotar tuće pravo kava te cére? Ko dija tut kava pravo?”

³ O Isus phenda lendje: “I me tumen ka pučav khanči. Vaćaren mandje: ⁴ O Dol li vaćarda e Jovanese te krstil e manušen, il e manuša vaćarde lese gova te cérol?”

⁵ Von lije te raspravin pe maškar peste: “Te vaćardam: ‘O Dol vaćarda lese,’ ka pučol amen: ‘Sose tegani ni pačajen e Jovane?’ ⁶ Al te vaćardam: ‘E manuša vaćarde lese gova te cérol’, savore ka čhuden bara pe amende, golese

kaj savore pačaje kaj o Jovane o Krstitelj sasa proroko.” ⁷ Golese phende kaj ni džanen ko dija pravo e Jovane te krstil.”

⁸ Tegani lendē o Isus vaćarda: “Ni me ni ka vaćarav tumendē kotar mande kava pravo.”

Paramič tare vinogradara

⁹ Tegani o Isus lija te vaćarol kaja paramič: “Jekh manuš sadisada drakha ano vinograd thaj iznajmisada e manušendē i phuv te čeren bući gothe. Pale gova đelo te bešol averthe ke po but berša. ¹⁰ Kana avilo o vreme te čidol pe i drakh, bičhalda pe sluga ke gola manuša te čidol o kotor taro bijandipe e drakhako so lese preperol. Al e vinogradara marde le thaj bičhalde le čuće vastencar. ¹¹ Golese o gospodari taro vinograd bičhalda avere sluga. Al i gole marde, ladžarde thaj bičhalde le čuće vastencar. ¹² Palesti bičhalda ke lende avere sluga. Al von ratvarde le thaj tradije le taro vinograd.

¹³ Tegani o gospodari taro vinograd vaćarda: ‘So te čerav? Ka bičhalav mingre mangle čhave. Šaj le ka poštuin.’

¹⁴ Al kana e vinogradara dikhļje lese čhave, vaćarde jekh averese: ‘Kava si leso nasledniko. Aven te mudara le te ačhol gova amendē so si leso!’ ¹⁵ Gija ikalde le avral taro vinograd thaj mudarde le.

So den godi so ka čerol o gospodari taro vinograd kale manušendē kana ka šunol so čerde? ¹⁶ Ka avol thaj ka mudarol sa e vinogradaren thaj o vinograd ka iznajmil averendē.”

Kana kava šunde e manuša, vaćarde e Isuse:
"Ma te dol o Dol gova te avol!"

¹⁷ O Isus dikhla ane lende thaj vaćarda: "So značil kava so si pisimo ano Svetu lil:
'O bar savo čhudije e manuša save vazden e
duvara
ćerdilo emglavno bar taro čher'?

¹⁸ Dži jekh savo perol pe gova bar, ka phađol pe
ke kotora; a pe kaste gova bar perol, ka zgnječil
le."

¹⁹ E učitelja tare Mojsijaso zakon thaj e šorutne
sveštenikura dikhla ane gova sato te vazden pe
vasta pe leste, al darajle tare but manuša, golese
kaj haljarde kaj o Isus kaja paramič vaćarol
lendar.

Porez e carose

²⁰ E učitelja tare Mojsijaso zakon thaj e šorutne
sveštenikura dikhla po Isus thaj bičhalde ke
lesti špijunuren, save ćerde pe čačutne, te bi
dolena e Isuse kaj vaćarol khanči bilačhe i te
bi dena le ko rimska upravitelji. ²¹ Golese kola
špijunura pučlje e Isuse: "Učitelju! Amen džana
kaj šukar vaćare thaj sikave. Ni dičhe ko si ko,
nego čače sikave o drom e Devleso. ²² Vaćar
amendē, trubul li te da o porezi e carose il na?"

²³ Al o Isus dikhla lengo lukavstvo thaj
vaćarda lendē: ²⁴ "Sikaven mande jekh srebrno
parava savasa poćinen o porezi. Kaso muj si kate
ke pare thaj kaso alav?"

Von phende: "E caroso."

²⁵ Pe gova o Isus vaćarda lendē: "So si e caroso
den e carose, a so si e Devleso den e Devlese."

²⁶ Thaj naštine te aračhen khanči bilačhe ane

lese lafura angle manuša. Divisajle pašo leso vaćaripe thaj khanči ni vaćarde.

Uštipe tare mule thaj o brako

²⁷ Gija avile ko Isus nesave sadukejura save vaćarena kaj naj uštipe tare mule thaj pučlje e Isuse: ²⁸ "Učitelju! O Mojsije pisisada amendě kaj kana ka merol nekaso phral thaj ačhavol romnja bize čhave. Gova manuš trubul te lol pe phralese romnja te šaj bijanol čhave saveše ka preperol sa o barvalipe e muleso thaj te phiravol leso alav. ²⁹ Sesa efta phrala. O angluno lija romnja thaj mulo bize čhave. ³⁰ O dujto lija pe phralese romnja thaj i vov mulo, ³¹ thaj i o trito lija la thaj mulo, thaj gija i sa efta phrala. Nijekh ni ačhada čhaven pale peste. ³² Empalal muli thaj i romni. ³³ Kana ka ušten e mule, kasi romni ka avol? Golese kaj sasa romni so eftane phralendi."

³⁴ O Isus vaćarda lende: "Manuša kale svetose len pe thaj den pe. ³⁵ Al kola saven o Dol dičhol sar dostoјna te ušten tare mule thaj ka aven džuvde ane kova sveto savo avol, ni ka len pe thaj ni ka den pe. ³⁶ Golese kaj ni ka meren, ka aven sar melekura. Von si e Devlese čhave, golese so o Dol ka vazdol len tare mule. ³⁷ A kaj ka ušten e mule golestар thaj o Mojsije sikada ando Sveto lil, odori kaj pisil taro grmo savo phabol. Gothe vov e Gospode dol vika sar Devle e Avraameso thaj Devle e Isaakoso thaj Devle e Jakoveso. ³⁸ A o Dol naj Dol e mulengo nego e džuvdengo, golese so si lese savore džuvde."

39 A nesave učitelja tare Mojsijaso zakon vaćarde e Isusesese: "Učitelju! Šukar vaćardan." **40** Darajle thaj khoni ni tromaja te pučol le khanči.

O Hrist si po baro taro caro o David

41 Thaj o Isus pučlja len: "Sar gova šaj vaćaren kaj si o Hrist čhavo e caroso e Davideso? **42** Kana korkoro o David vaćarol ane po lil tare Psalmura: 'Vaćarda o Gospod e Gospodese mingrese:

Beš ko počasno than paše mande*

43 dži kaj ni pašljarav e dušmanen tale pingre
ćire.'

44 O David akharda e Hriste Gospode, pa sar
šajine te avol leso čhavo?"

Upozorenje pe učitelja tare Mojsijaso zakon

45 Kana sa e manuša šunena e Isuse, vov phenda pe sikadendje: **46** "Aračhen tumen tare učitelja tare Mojsijaso zakon! Von manden te džan ane bare fostanura thaj roden e manuša te pozdravin len ke trgura thaj te ačhaven lende anglune thana te bešen ke sinagoge thaj ke abava. **47** Ko xoxaipe len o imanje e udovicengo, thaj molin dugačka molitve te sikaven pe sar devlikane. Von ka aven but osudime nego avera manuša."

21

I udovica dija sa so isi la e Devlese

1 Kana ano Hram o Isus dičhola sa e barvalen sar čhuven daro e Devlese ani hramske riznica,

* **20,42** Beš ko počasno than paše mande Ano original ačhol: "ki desno strana mandar".

² dikhlja i jekha čora udovica sar čhuta duj emcikne pare. ³ Tegani vaćarda: “Čače, vaćarav tumendē, kaja čorori udovica čhuta pobut savorendar! ⁴ Golese kaj savore lendar čhute so sasa len pobut, al voj gija čorori, dija sa so sasa la.”

O Isus vaćarol tare kova so ka avol e Hramesa

⁵ Kana nesave sikade lije te vaćaren taro Hram kaj si lačhardo lačhe barencar thaj ukrasurencar save e manuša dije e Devlese, o Isus vaćarda: ⁶ “Ka avol o vreme, tare sa kava so dičhen, ni ka ačhol ni bar po bar. Sa ka avol crdimō.”

⁷ Tegani e sikade pučlje le: “Učitelju, kana ka avol gova? Save znakosa ka sikadol gova so ka avol?”

⁸ O Isus phenda: “Aračhen tumen ma te aven xoxade! Golese kaj but ka aven ane mingro alav i ka phenen pese: ‘Me sem o Mesija,’* thaj: ‘Avilo o vreme!’ Ma pačan ane lende! ⁹ A kana ka šunen za ko maripe thaj pobune, ma daran! Golese so sa gova trubul te avol, al o krajo ni ka avol sigate.”

Znakura thaj progonstvo save ka aven

¹⁰ Tegani o Isus vaćarda lendē: “Ka uštol o narodo po narodo thaj o carstvo po carstvo.

¹¹ Ke but thana ka tresil pe i phuv thaj ka avol bokhalipe thaj nasvalipe. Ka aven bare znakura ko nebo savendar e manuša ka pherdon dar.

¹² Al angleder sa golestар ka dolen tumen thaj ka traden tumen. Ka den tumen ke sudije

* **21,8** Ano original ačhol: “Me sem”

e sinagogendē thaj ka phanden tumen ano phanglipe. Ka indaren tumen angle carura thaj angle vladara golese so sen mingre sikade. ¹³ Kava ka avol tumendē te bi vaćarena lendē mandar. ¹⁴ Ma daran so ka phenen kana ka trubul te branin tumen. ¹⁵ Golese so ka dav tumen lafura thaj mudrost savaće našti te protivil pe thaj te suprostavil pe nijekh manuš. ¹⁶ Ka izden tumen i tumare dada, tumare deja, tumare phrala, tumare pašutne thaj amala. Nesave tumendar ka mudaren. ¹⁷ Savore ka mrzin tumen golese so sen mingre sikade. ¹⁸ Al ni o bal tumare šorestar ni ka perol. ¹⁹ Ma ačhen te pačan ane mande, te ka avol tumen džuvdipe bizo meripe.”

O uništipe e Jerusalimeso

²⁰ O Isus vadži vaćarda: “Kana ka dičhen kaj si o Jerusalim opkolimo e vojskasa, te džanen kaj avilo o vreme te avol pusto. ²¹ Tegani e manuša save si tari Judeja, nek našen ke bregura. Al e manuša save si taro Jerusalim, nek ikljen avral thaj kola save si avral, ma te irin pe ane leste. ²² Golese kaj gola đivesa ka avol e Devlesi kazna, savasa ka pherdol sa kova so si pisimo ano Sveti lili. ²³ Al pharo e khamnjendē thaj kolendē save den čući ane gola đivesa! Golese kaj ka avol baro bilačhipe ki phuv thaj bari holi pe kala manuša. ²⁴ Von ka mudaren kale manušen e oštrone mačosa thaj ka indaren len ano phanglipe maškare sa e manuša ki phuv. Thaj o Jerusalim ka uštaven e manuša save ni džanen e Devlese sa dok ni načhol o vreme lengo.”

O Isus vaćarol kaj ka iril pe ki phuv

²⁵ O Isus vadži vaćarda: "Ka aven e znakura ano kham thaj ano čhon thaj ane čerenja. Ki phuv e manuša ni ka džanen so te čeren tari dar golese so o more ka šundol but thaj e talasura. ²⁶ E manuša ka meren tari dar thaj taro ađućaripe so ka avol e svetosa, golese kaj e zora e nebose ka tresin pe. ²⁷ Tegani ka dičhen man, e Čhave e manušese, sar avav pe oblakura e zuralimasa thaj ani bari slava. ²⁸ Kana ka lol te avol gova, ušten thaj vazden tumare šore, golese kaj tumaro Oslobođitelji avol tumende."

Paramič tari smokva

²⁹ Tegani o Isus vaćarda lendje kaja paramič: "Dičhen pi smokva thaj sa e kašta! ³⁰ Kana dičhen kaj ikljen e luluđa lendje, džanen kaj paše si o milaj. ³¹ Gijate i tumen, kana ka dičhen kaj sa avol gija sar so phendem, džanen kaj si paše o Carstvo e Devleso. ³² Čače vaćarav tumendje, kaj kaja generacija ni ka načhol dok sa kava ni avol. ³³ O nebo thaj i phuv ka načhen, al mingre lafura ni ka načhen."

Aven džungade

³⁴ Pale gova o Isus vaćarda: "Aračhen tumen ma tumare ile te aven opteretime ano halanipe, matipe thaj ane brige kale svetose thaj ma gova đive te resol tumen tari jekh drom. ³⁵ Golese so ka avol sar zamka pe sa e manuša so živin pi kaja phuv. ³⁶ Golese aven džungade sa o vreme thaj molin tumen te bi šaj crdena tumen tare sa o bilačhipe so trubul te avol, thaj te ačhen bizi

ladž ano radujipe angle mande, anglo Čhavo e manušeso.”

³⁷ O Isus svako đive sikada ano Hram a ki rat suta ko Maslinsko brego. ³⁸ Thaj sa e manuša avena sabalin ke leste ano Hram te šunen le.

22

O Juda mandol te izdol e Isuse

¹ Paše sasa e Bare đivesa e bikvasacose mangrendje savo akhardol Pasha. ² E šorutne sveštenikura thaj e učitelja tare Mojsijaso zakon rodije sar te mudaren e Isuse, al darajle e manuša te na bunin pe.

³ Tegani o Satana dija ano Juda Iskariotsko, savo sasa jekh tare dešuduj apostolura. ⁴ Vov đelo thaj vaćarda e šorutne sveštenikurencar thaj e hramese zapovednikurencar sar ka izdajil e Isuse. ⁵ Von radujisajle thaj vaćarde e Judase kaj ka poćinen lese gova. ⁶ O Juda pristanisada thaj rodija šukar vreme te predol e Isuse dok ni sesa gothe but manuša.

Angluno đive tare bikvasacose mangre

⁷ Kana avilo o angluno đive e bikvasacose mangreng, ke savo trubuja te činol pe o pashalno bakroro, ⁸ o Isus vaćarda e Petrese thaj e Jovanese: “Džan thaj čeren amende pashalno xape te šaj te xa.”

⁹ Von pučlje le: “Kaj mande te čera la?”

¹⁰ O Isus vaćarda: “Kana ka den ano foro, ka aračhen manuše savo inđarol paj ano khoro. Džan pale leste ano čher ane savo ka džal, ¹¹ thaj pučen gole čherutne: ‘O učitelji pučol ane savi

soba šaj xal i Pasha pe sikadencar?’ ¹² Vov ka sikavol tumenđe bari upruni soba savi si postavimi. Gothe sa pripremin.” ¹³ Thaj o Jovane thaj o Petar đele ano foro i arakhlje sa sar so vaćarda lendje o Isus thaj gothe sa pripremisade o pashalno xape.

Poslednjo večera

¹⁴ Kana avilo o sato, bešlo o Isus ko astali pe dešuduje apostolurencar. ¹⁵ Thaj o Isus phenda lendje: “But mangljem te xav kaja Pasha tumenčar angleder so ka avav mudardo. ¹⁶ Golese vaćarav tumenđe kaj od akana ni ka xav i Pasha dok ni pherdol ano Carstvo e Devleso.”

¹⁷ Pale gova lija o tahtaj e moljasa, dija hvala e Devlese thaj vaćarda: “Len kaja mol thaj ulaven la maškare tumende. ¹⁸ Vaćarav tumenđe, od akana ni ka pijav mol sa dok ni avol o Carstvo e Devleso.”

¹⁹ Pale gova lija o mangro, dija hvala e Devlese, phaglja le thaj ulada le e sikadendje vaćarindoj: “Kava si mingro telo savo dol pe tumenđe. Kava čeren te den tumen godi mandar.” ²⁰ A palo xape lija o tahtaj e moljasa thaj vaćarda: “Kava tahtaj si nevo savez ane mingro rat savo čhordol tumenđe. ²¹ A ak, mingro izdajniko besol mancar kate ko astali. ²² Thaj me, o Čavo e manušeso, mora te merav sar so si phendo, al pharo e manušese savo ka izdol man!” ²³ Thaj e sikade lije maškar peste te pučen pe ko lendar bi čerola gova.

Ko si embaro ano carstvo e Devleso

²⁴ E sikade lije te čeren čingara maškare peste ko lendar si embargo. ²⁵ O Isus vaćarda lendje: "E carura tare kava sveto vladin pe pe manuša thaj isi len vlast pe lende. Von korkore pese vaćaren kaj si 'manuša save but den šukaripe'. ²⁶ Al tumen ma čeren gijate! Nego ko si tumendar embargo te avol emcikno, thaj ko vladil nek avol kova savo kandol. ²⁷ Golese kaj ko si embargo? Kova savo bešol ko astali il savo kandol? Naj li kova savo bešol ko astali? Al me sem maškar tumende kova so kandol. ²⁸ Tumen sen gola save ačhile mancar ane mingre iskušenjura. ²⁹ Me ačhavav tumenđe o carstvo sar so mingro Dad ačhada mande ³⁰ te xan thaj te pijen ke mingro astali ane mingro carstvo thaj te bešen ko tron thaj te sudin dešuduj plemenuren e Izraelese."

Ispunil pe ano Svetu lil so si pisimo taro Isus

³¹ O Isus vaćarda: "Simone! Simone! Ak, o Satana mandol te sejil tumen sar so sejil pe o điv.* ³² Al me molisaljem tuće čiro pačaipe ma te ačhol. A kana ka iri tut ke mande, te zurave cire phralen!"

³³ O Petar phenda lese: "Gospode! Spremno sem ano phanglipe thaj ano meripe tusa te džav!"

³⁴ Al o Isus vaćarda lese: "Vaćarav tuće, Petre! Ađive ni ka đilabol o bašno dok tu trin droma ni vaćare kaj ni pindžare man."

³⁵ Tegani vaćarda lendje: "Kana bičhaldem tumen bize kese parencar thaj bize traste thaj bizo podjipe, so naj sasa tumen?"

* ^{22,31} O beng manglja te crdol len taro Isus, sar o gavutno manuš so crdol o điv tari ljuska.

Von phende: "Khanči."

³⁶ O Isus vaćarda lendē: "Al akana kas isi kesa nek lol la! Gijate i piri trasta! A kas naj mačo nek biknol piro fostano thaj nek činol pese. ³⁷ Golese vaćarav tumenđe kaj trubul te pherdol kova so si pisimo mandar ano Sveti lili: 'Dikhle le sar jekhe tare kola save phađen o zakon.' Golese ka avol čače sa so sasa pisimo mandar."

³⁸ Al e sikade phende: "Gospode! Ak, isi amen duj mačura."

O Isus vaćarda lendē: "Dosta si!"

O Isus molil pe ki Maslinsko gora

³⁹ Iklindoj gothar, pale piro adeti, đelo o Isus ko Maslinsko brego. Lese sikade đele pale leste.

⁴⁰ Kana resle, o Isus vaćarda lendē: "Molin tumen te ma peren ano iskušenje!"

⁴¹ Pale gova crdija pe lendar gaći kobor šaj te čhudol pe bar thaj pelo ke pe koča thaj molisajlo e Devlese: ⁴² "Dade! Te mangljan le mandar te ma pijav tare kava tahtaj tari patnja. Al nek avol sar tu so mande, a na sar so me mangav."

⁴³ Tegani sikadilo lese o meleko taro nebo thaj zurada le. ⁴⁴ A kana dolda le bari muka, but pozurale molisajlo, a leso znoj sasa sar kaplje taro rat save perena ki phuv.[†] ⁴⁵ Pali molitva uštido thaj avilo ke pe sikade thaj arakhija len sar soven taro pharipe kobor sasa lendē. ⁴⁶ O Isus pučlja len: "Sose soven? Ušten, molin tumen e Devlese te ma peren ano iskušenje!"

O Juda izdol e Isuse

[†] **22,44** Ane nesave purane grčka rukopisura naj 43. i 44. retka.

⁴⁷ Dok o Isus vaćarda, e manuša thaj o Juda, jekh tare dešuduj sikade, avena premal leste. O Juda avilo pašo Isus thaj čumidija le. ⁴⁸ O Isus vaćarda lese: "Judo! Čumidimasa li izdaji man, e Čhave e manušese?"

⁴⁹ Kana e sikade dikhle so čerdol, vaćarde: "Gospode! Te mara amen e mačurencar?"

⁵⁰ Thaj jekh lendar čalada e sluga e bare sveštenikoso thaj čhinda lesno kan.

⁵¹ Al o Isus vaćarda: "Mučhen len! Dosta!" A dolda leso kan thaj sastarda le. ⁵² Tegani o Isus vaćarda e manušenđe so avile pale leste, e šorutne sveštenikurendje, e zapovednikurendje e hramese thaj e phurederendje: "Aviljen pale mande sar po razbojniko čhurencar thaj kaštencar te dolen man! ⁵³ Sose ni dolden man dok sema ano Hram? Svako đive sema tumencar odori. Al akana si tumaro sato, kana i sila e kalimasi vladil."

O Petar odreknil pe taro Isus

⁵⁴ Kana dolde e Isuse, inđarde le ke bare sveštenikoso čher. O Petar odural đelo pale lende. ⁵⁵ E stražara phabarje jag ani avlin thaj bešle savore katane. Thaj o Petar bešlo lencar. ⁵⁶ Dikhlja le jekh sluškinja sar bešol paši jag thaj dikhlja premal leste thaj vaćarda: "Kava sasa lesa!"

⁵⁷ Al o Petar xoxada vaćarindo: "Džuvlje! Me ni pindžarav le!"

⁵⁸ Nekobor pale gova pindžarda le aver thaj vaćarda: "Tu san jekh lendar!"

Al o Petar phenda: "Manušeja, naj sem!"

⁵⁹ Thaj kana nakhlo paše jekh sato, nesavo manuš uporno vaćarda taro Petar: “Čače thaj kava manuš sasa lese golese kaj si Galilejco!”

⁶⁰ Al o Petar vaćarda: “Manušeja! Ni džanav so tu phene!” Thaj sigate dok vov vaćarda, o bašno dilabija. ⁶¹ Tegani irisajlo o Gospod thaj dikhlja e Petre, a o Petar dija pe godi so vaćarda lese o Gospod: “Ađive, angleder so o bašno ka dilabol, trin droma ka vaćare kaj ni pindžare man.” ⁶² O Petar iklilo avral thaj zurale ruja.

⁶³ A e čuvara lije te maren e Isuse thaj te maren lesa muj. ⁶⁴ Učharde lese jakha thaj pučlje le: “Prorokui, ko čalada tut?” ⁶⁵ Thaj but avera bilačhe lafura vaćarde lestar.

O Isus angle jevrejska šorutne

⁶⁶ Kana sasa sabalin, čidiye pe e manušendje phuredera, e šorutne sveštenikura thaj e učitelja tare Mojsijaso zakon. Ande e Isuse anglo Baro sudo ⁶⁷ vaćarindo: “Tu li san o Hrist? Vaćar amendje gova!”

O Isus phenda lende: “Te vaćardem tumendje, ni ka pačan man. ⁶⁸ Te pučljem tumen khanči, ni ka phenen mandje. ⁶⁹ Al od akana me, o Čavo e manušeso, ka bešav ki desno rig ko počasno than e Zurale Devlese.”

⁷⁰ Pe gova savore pučlje: “Tu li san, čače, o Čavo e Devleso?”

Vov phenda: “Tumen korkore vaćarden kaj sem.”

⁷¹ Tegani von vaćarde: “So trubul amen pobut dokazura? Golese kaj korkore amen šundam tare leso muj!”

23

Inđarde e Isuse ko Pilat thaj ko Irod

¹ Tegani sa e manuša save sesa ano Baro sudo, uštile thaj inđarde e Isuse ko Pilat, savo sasa o rimske upravnike. ² Gothe lije te tužin e Isuse: "Arakhlijam kale manuše sar xoxavol amare manušen thaj phenol lende ma te poćinen o porezi e carose, a pese vaćarol kaj si o Hrist, caro."

³ O Pilat pučlja le: "Tu li san o caro e Jevrejengo?"

O Isus phenda lese: "Gija si sar so tu vaćare."

⁴ Tegani o Pilat vaćarda e šorutne sveštenikurende thaj e manušendje: "Me ni arakhav nisavo bandipe ane kava manuš."

⁵ Al von dije zor vaćarindoj: "Vov pe sika-jimasa bunil e manušen ki sa i phuv Judeja. Počnisada ki Galileja thaj avilo sa dži kate ano Jerusalim!"

⁶ Kana gova šunda o Pilat, pučlja: "Vov li si tari Galileja?" ⁷ Thaj kana šunda o Pilat kaj si o Isus tari Galileja, bičhalda le ko Irod, savo vladisada ani Galileja. O Herod sasa ane gola đivesa ano Jerusalim.

⁸ Kana dikhla o Irod e Isuse, sasa but radujimo, golese kaj odavno mangla te dičhol le, golese kaj but šunda lestar thaj dija godi kaj o Isus ka čerol nesavo čudo angle leste. ⁹ O Irod pučlja paše but buća, al o Isus khanči ni phenda lese. ¹⁰ Ačhile gothe i e šorutne sveštenikura thaj e učitelja tare Mojsijaso zakon thaj von zurale vaćarde protiv o Isus. ¹¹ O Irod thaj lese vojnikura

Luka 23:12

ci

Luka 23:24

ladžarde le thaj asaje e Isusese. Urade le ano carsko fostano thaj bičhalde le palal ko Pilat. **12** Ane gova ďive mirisajle o Pilat thaj o Irodo maškare peste, golese kaj angleder golestar sesa dušmanura.

E Isuse osudin ko meripe

13 O Pilat čidija e šorutne sveštenikuren, e manušendje phurederen thaj e manušen **14** thaj vaćarda: "Anden mande kale manuše thaj phenen kaj e manušen bunil. Ake, me angle tumende pučljem le thaj ni arakhljem ni jekh bandipe so tumen čhuven pe leste. **15** Ni o Irod ni arakhlja bandipe pe leste, golese kaj bičhalda le palal amende. Ake, ni čerda khanči sosa bi zaslužila te avol mudardo. **16** Golese ka šibi le thaj ka mukha le." **17** [Dži jekh berš ko prazniko, trubuja te mučhen lendje jekhe phangle manuše.]

18 Tegani sa e manuša dije vika vaćarindoj: "Mudar akale a mukh amendje e Varava!" **19** (O Varnava sasa čhudimo ano phanglipe paši pobuna thaj pašo mudaripe.) **20** O Pilat vadži jekh drom vaćarda lendje kaj vov bi mučhola e Isuse. **21** Al von dije vika: "Čhu le ko krsto! Čhu le ko krsto!"

22 Tegani o Pilat trito drom vaćarda lendje: "Savo bilačhipe vov čerda? Me ni dikhav khanči sosa bi zaslužila te avol mudardo. Gija ka šibiv le thaj ka mukhav le."

23 Al e manuša ni ačhile te vazden piro glaso thaj manglje taro Pilat te čhuvol e Isuse ko krsto. I lendji vika sasa pozurali thaj pozurali. **24** Golese

o Pilat odlučisada te čerol sar so e manuša manden.²⁵ Tegani mukhlja e Varnava, savo sasa ano phanglipe paši pobuna thaj pašo mudaripe, a e Isuse dija e vojnikurendē te čeren lesa kova so e manuša manglje.

E Isuse čhuven ko krsto

²⁶ Kana inđarde e vojnikura e Isuse, dolde nesave Simone taro foro Kirina savo avola taro polje, thaj čhute pe leste o krsto te inđarol le palo Isus. ²⁷ Palo Isus đele pherdo manuša thaj džuvlja save ruje thaj žalisade le. ²⁸ O Isus irisajlo premal lende thaj vaćarda: “Čhejalen taro Jerusalim! Ma roven pale mande. Nego, roven pale tumende thaj pale tumare čhave. ²⁹ Golese kaj dikh, aven e đivesa ane save ka vaćaren: ‘Blagoslovime kola džuvlja save našti bijanen, blagoslovime e vođa save ni bijande, thaj blagoslovime e čuča save ni parvarde!’ ³⁰ Tegani ka vaćaren e planinendē: ‘Peren pe amende!’ thaj e bregurendē: ‘Učharen amen!’ ³¹ Golese kaj, ako kava e manuša čeren e zelenone kaštesa, so ka avol e šuće kaštesa?”

³² Katane e Isusesa inđarde duje bilačhe manušen te aven mudarde. ³³ Kaņa avile ke kova than savo akhardola “Kokalo e šoreso”, gothe čhute ko krsto e Isuse thaj lesa i e duje bilačhe manušen, jekhe tari lesi desno rig a avere tari levo rig.

³⁴ Tegani o Isus vaćarda: “Dade! Oprosti lendē, golese kaj ni džanen so čeren.” Pale gova e vojnikura čhudije i kocka te ulaven maškar peste leso fostano.

³⁵ But manuša gothe ačhile thaj dikhlje sa gova, a e manušendē šorutne marde muj lesa vaćarindoj: "Averen spasisada, nek spasil akana korkoro pes, te si vov o Hrist, birimo e Devleso."

³⁶ I e vojnikura marde muj lesa. Avile paše leste thaj dije le šut. ³⁷ Thaj vaćarde e Isusese: "Te san tu caro e Jevrejengo, spasi korkoro tut!" ³⁸ A sasa pe leste upre pisime kala lafura: "Kava si caro e Jevrejengo."

³⁹ Jekh tare gola bilačhe manuša so sesa ko krsto e Isusesa, marda muj thaj vaćarda lese: "Te san tu o Hrist, spasi tut thaj amen!"

⁴⁰ Al o dujto dija vika pe leste: "Tu li ni dara taro Dol? Kana san i tu korkoro gija osudimo? ⁴¹ Amen sam čače osudime golese so gova zaslužisadam, al vov ni čerda khanči bilačho." ⁴² Tegani vaćarda e Isusese: "Isuse, kana ka rese ane čo carstvo, de tut godi pe mande thaj av mande milostivno."

⁴³ Pe gova phenda lese o Isus: "Čače vaćarav tuće: adive ka ave mancar ano raj!"

O Isuseso meripe

⁴⁴ Sasa popodne kana peli i rat ki sa i phuv dži ke trin popodne, ⁴⁵ golese so kalilo o kham. A i hramsko fironga pharadili ke opaš. ⁴⁶ Tegani o Isus dija vika andare sa o glaso: "Dade! Ane čire vasta mukhav mingro duxo." Kana kava phenda, mulo.

⁴⁷ Kana dikhlja o kapetano so sasa, lija te hvalil e Devle thaj vaćarda: "Čače kava manuš sasa čačukano pravedno manuš!" ⁴⁸ Kana sa e manuša čidiye pe te dičhen kava thaj dikhlje

so sasa, lije te džan pese thaj marde pe ane pe kolina tari žal. ⁴⁹ Sa kola so džanglje e Isuse, ačhile podur. Thaj e džuvlja so avile lesa tari Galileja, dikhle kava.

E Isuse čhuto ano limori

⁵⁰ Sasa jekh manuš palo alav Josif, savo sasa jekh tare šorutne e jevrejende. Sasa šukar thaj pravedno manuš ⁵¹ tari Arimateja, foro ani Judeja. Vov ni složisajlo golesa so čerde e Isusese, thaj ađućarda o Carstvo e Devleso. ⁵² Đelo ko Pilat thaj rodije o telo e Isuseso. ⁵³ Pale gova o Josif uljarda e Isuseso telo taro krsto, paćarda le čaršafesa thaj čhuta le ano limori savo sasa hundo ani stena thaj ane savo khoni naj sasa čhuto. ⁵⁴ Čerda gova jekh đive anglo savato, savo lija te ikljol.

⁵⁵ E džuvlja save avile e Isusesa andari Galileja, đele palo Josif i dikhle o limori i sar čhute gothe e Isuseso telo. ⁵⁶ Pale gova irisajle čhere te čeren e mirisna čara thaj e uljura te mačhen e Isuseso telo. Kana sa čerde, već avilo o savato i naštine čeren gova te poštuin e Mojsijaso zakon.

24

E Isuseso uštipe tare mule

¹ Ko angluno đive palo savato, rano sabalin avile e džuvlja ko limori thaj ande mirisura save čerde. ² Arakhlje o bar crdimos taro limori. ³ Dije andre thaj ni arakhlje o telo e Gospodeso e Isuseso. ⁴ Dok pučlje pe so sasa gova, dikh, duj manuša ačhile angle lende ane sjajna fostanura. ⁵ E džuvlja but darajle thaj perade pe šore tele

dži ki phuv. Thaj e duj manuša pučlje e džuvljen: "Sose roden e džuvde maškar e mule? ⁶ Naj kate. Uštilo tare mule! Den tumen godi so vaćarda tumendē dok vadži sasa ani Galileja: ⁷ 'Me, o Čavo e manušeso, trubul te avav dindo ane vasta e gresnōne manušendē thaj te avav čhuto ko krsto, al trito đive ka uštav tare mule.' "

⁸ Tegani dije pe godi so vaćarda lendē o Isus. ⁹ Thaj irisajle taro limori thaj vaćarde sa e dešujekhe apostolurenđe thaj savorenđe averenđe. ¹⁰ Gola džuvlja sesa i Marija taro foro Magdala, i Jovana, i Marija e Jakovesi dej thaj avera save vaćarde kava e apostolurenđe. ¹¹ Al e apostolurenđe kala lafura sesa sar dilipe thaj ni pačaje e džuvljendē. ¹² Al o Petar uštilo thaj prastaja ko limori. Kana telilo, dikhla samo o čaršafi savo ačhilo. Đelo thaj čudisajlo ane peste so sasa gova.

O Isus sikadilo e sikadendē ko drom ano Emaus

¹³ Ane gova đive duj e Isusesekade đele ano gav savo akhardola Emaus thaj vov sasa dur taro Jerusalim dešujekh kilometra. ¹⁴ Phirindoj vaćarde maškar peste tare sa kova so sasa. ¹⁵ Thaj dok vaćarde maškar peste thaj pučlje khanči jekh avere, korkoro o Isus avilo paše lende thaj đelo lencar. ¹⁶ Al lendē jakhendē ni sasa mukhlo te pindžaren le.

¹⁷ O Isus pučlja len: "Sostar gova vaćaren maškar tumende phirindoj?"

Ačhile i tužnisajle ¹⁸ thaj jekh lendar savo akhardola o Kleopa, vaćarda e Isusesek: "Tu li san

jedino abandžija ano Jerusalim savo ni šunda so sasa kala đivesa odori?"

19 O Isus pučlja len: "So sasa gova?"

Von phende lese: "Gova so čerdilo e Isusesa taro Nazaret. Vov sasa proroko, zuralo ano vaćaripe thaj ane buća anglo Dol thaj angle manuša. **20** Amare šorutne sveštenikura thaj amare avera vladara dije le te avol osudimo ko meripe thaj čhute le ko krsto. **21** Amen nadisaljam kaj vov ka ikalol o Izrael. Al ađive si gova već trito đive sar sasa sa gova. **22** Nesave džuvlja maškar amende bunisade amen. Sabalje sesa ko limori, **23** al ni arakhlike e Isuseso telo odori. Avile thaj phende amendē kaj dikhlike e melekuren save phende lendē kaj si o Isus džuvdvo. **24** Tegani nesave amendar đele ko limori thaj dikhlike kaj si o limori čučo, sar so vaćarde e džuvlja, al ni dikhlike e Isuse."

25 O Isus vaćarda lendē: "O bigođaće manušalen! Pharo tumendē te pačan so vaćarde e prorokura ano Svetu lil! **26** Ni li von vaćarde kaj o Hrist trubul te načhol sa gova pharipe angleder so o Dol ka proslavil le?" **27** Tegani o Isus lija te objasnili lendē so si ano Svetu lil pisimo taro Hrist, počnindoj taro Mojsije dži ke Prorokura.

28 Kana avile pašo gav ane savo đele, o Isus čerda pe kaj mandol te džal podur lendar. **29** Al von dije le zor te ačhol, vaćarindoj: "Ač amencar! Nakhlo o đive thaj i rat lija te perol!" Ačhilo thaj dija lencar ano čher. **30** Kana sasa lencar ko astali, o Isus lija o mangro, zahvalisada

thaj phaglia le thaj dija len. ³¹ Tegani lendē jakha putajle thaj pindžarde le. Al vov sigate hasajlo.

³² Tegani phende jekh averese: "Ni li phabile amare ile kana o Isus phirindoj vaćarda amendē ko drom thaj kana objasnисада amendē o Sвето ли?" ³³ Уštile vadži ane gova sato thaj irisajle ano Jerusalim. Odori arakhlije e dešujekhe sikaden thaj kolen save sesa lencar, sar bešen katane. ³⁴ E dešujekh sikade vaćarde lendē: "Čače uštilo o Gospod thaj sikada pe e Simonese!" ³⁵ Thaj kala duj sikade so sesa ko drom pašo Emaus vaćarde so sasa thaj sar pindžarde e Isuse kana phaglia o mangro.

O Isus sikadol pe sikadendē

³⁶ Kana gova vaćarde, o Isus tare jekh drom ačhilo maškare lende thaj vaćarda lendē: "Mir tumendē!" ³⁷ Von darajle thaj sesa bunime golese kaj dije godi kaj dičhen duxo. ³⁸ Vov vaćarda lendē: "Sose daran? Thaj sose ni pačan? ³⁹ Dičhen mingre vasta thaj mingre pingre! Me sem gova! Dolen man thaj ka dičhen! Golese kaj e duxo naj telo thaj kokala sar so dičhen man isi!" ⁴⁰ Thaj dok vaćarola sa gova, sikada lendē ožiljkura pe pe vasta thaj pe pe pingre.

⁴¹ Sesa gija začudime thaj radosna kaj naštine pačan. Vov pučlja len: "Isi li tumen khanći xamase?" ⁴² Von dije le kotor peće mačhe. ⁴³ O Isus lija thaj xalja angle lende.

⁴⁴ Tegani lendē o Isus vaćarda: "Kava si kova sostar vaćardem tumendē kana sema tumencar, kaj trubul te avol sa so pisimo mandar ane

Mojsijaso zakon thaj ane lila save pisisade e prorokura thaj ane Psalmura.”⁴⁵ Tegani putarda lendē jakha te haljaren o Sveto lil⁴⁶ thaj vaćarda lendē: “Gija si pisimo ano Sveto lil, kaj o Hrist trubul te mudardol thaj te uštol tare mule ko trito đive.⁴⁷ Thaj ane leso alav ka propovedil pe sa e manušendē, počnindoj taro Jerusalim, kaj trubul te pokajin pe te bi o Dol oprostila lendē grehura.⁴⁸ A tumen sen svedokura tare sa kava.

⁴⁹ Thaj dikh, me ka bičhalav o Sveto Duxo pe tumende sar so obećisada mingro Dad. Al tumen ačhen ano foro Jerusalim sa dok o Dol ni ka bičhalol piri zor pe tumende!”

O Isus iril pe ano nebo

⁵⁰ Pale gova o Isus inđarda len dži ko gav i Vitanija. Gothe vazdija pe vasta thaj blagoslovisada len.⁵¹ Thaj sar blagoslovisada len, lija te cradol pe lendar thaj sasa vazdimo ano nebo.⁵² Von pele ke koča anglo Isus. Tegani irisajle ano Jerusalim radosna.⁵³ Stalno sesa ano Hram thaj slavisade e Devle.

**Lačho lafi taro Luka
The Gospel According to Luke in the Gurbet dialect
of Vlax Romani**

copyright © 2018 Pioneers

Language: Gurbet (Romani, Vlax)

Dialect: Gurbet

Translation by: Pioneers

DRAFT VERSION

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2024-04-08

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 8 Apr 2024 from source files dated 8 Apr 2024

9c40ddbf-b9d4-5e38-a96e-a0843fd7db6d